

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravlji prejemam mesečno K 1-70

SLOVENE

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Križa v socialni demokraciji.

Povsod, kjer je parlamentarno življenje razvito in si je socialna demokracija priborila v javnosti veljave, opazujemo zdaj v tej stranki notranjo krizo. Povsod gre za nasprotstvo med onimi, ki si predstavljajo družabni razvoj tako, kakor je to Marx naslikal, in med onimi, ki težijo za tem, da bi socialna demokracija dosegla svoje cilje na temelju obstoječih razmer nekako kot socialnoreformna stranka. Tako v Nemčiji, tako na Francoskem in Laškem, le v Avstriji pohaja kriza iz narodnega nasprotstva med nemškimi in češkimi sodruzi, in dočim govore drugod o boju med sindikalisti in reformisti, oziroma marksisti in revizionisti, se vrši pri nas med centralisti in separatisti. Če hočemo to krizo nekoliko obrazložiti, storimo to le kot nepristranski kronisti in se hočemo ogibati vsakega prorokovanja.

O nasprotstvu, ki vlada na Francoskem med pristaši »Splošne delavske zveze«, ki je skrajno revolucionarna, Guesdisti, ki se zvesto drže Marxovega programa, in Jauréjevci, ki so revizijske smeri, smo svojčas že pisali. Ozmimo se danes na Italijansko.

Na Laškem se socialni demokratje tudi dele v reformiste in revolucionarne sindikaliste. Tisti mož, ki se je najprej spoprijaznil s sedanjo družabno uredbo in na podlagi svojih študij najprej uvidel brezplodnost in pogrešenost radikalnega socializma, je bil Enrico Ferri. Najbolj ga je izpreobrnilo potovanje po Argentini, kjer je občudoval, kaj je laška kolonizacija v oni deželi ustvarila velikega. Postal je navdušen patriot in militarist, ki zagovarja ekspanzijo italijanstva, ako se hočemo poslužiti laškega načina govorjenja. Ponacionalizirali so se pa s časom še Bissolati, Bonomi in celo kričavi Podrecca, dočim je Turati ostal zvest prvotnemu socialističnemu programu. Te dve struji sta se dolgo trli druga ob drugo, enkrat je bila na vrhu ta, zdaj ona. Lani bi bilo kmalu prišlo do tega, da bi bil vstopil Bissolati v ministristvo, a so radikali ta škandal prepredili, saj je Giolitti že takrat pripravljal tripoliško ekspedicijo, ki se s socialističnimi teorijami na noben način ne sklada. Letos imamo vojsko v Severni Afriki, reformisti so se zanj zavzeli,

javno mnenje je z njimi, sindikalisti pa so zagnali veliko vpitje. »Generalni štrajk!« — »Revolucija!« — »Doli z vojsko!« Toda to pot je nacionalizem zmagal, ljudstvo je bilo navdušeno za pohod v Libijo, delavci so dejali, da jim more kolonizacija severne afriške obale prinese le velike gmotne koristi. Vendar se je radikalcem saj toliko posrečilo, da so tudi del reformistiških sodrugov v parlamentu pripravili do tega, da so v zbornici glasovali zoper ekspedicijo. (Kako so sodrugi glasovali, se natančno ne da dognati, ker je zbornični predsednik Marcora menda nekaj protiglasov utajil.) Posledica tega pa je bila, da sta se tako desno kakor levo krilo socialne demokracije pred javnostjo blamirala: ljudstvo je radikalcem zamerilo njihovo antipatriotično stališče, reformistom pa njihovo hinavščino. Zdaj je socialistična zveza izključila iz svoje srede Enrica Ferri, ki je pa sam rad šel. 21. t. m. se je zveza posvetovala, bi li tudi Bissolati, Bonomi in Podrecca izključila. To bo razdor seveda le povečalo. Posledica je, da so na mesto dveh odstopivših sodrugov bili pri nadomestni volitvi v parlament izvoljeni vladinovci. Sodrug Rossi-Doria izjavlja: »V italijanskem socializmu vre na vseh koncih in krajih — to ni kriza razvoja, ampak starostni razpad. Ne preostaja mu drugega kakor da umre, da se potem zopet pomlajen vzdigne.« — Vederemo!

Vre pa tudi med socialno demokracijo v Nemčiji, zlasti zaradi dveh vprašanj. Marksisti se povprašujejo, se li sklada z načeli socializma, da je vodstvo stranke v svrhu zmage nad »črnomodrim blokom« svobodomiselcem brez boja izročilo celih 16 volivnih okrajev in se celo zavezalo, da tu stranka ne bo zborovala, niti razširjevala volivnih lepakov, niti dostavljala volivcem glasovnic. To smatrajo intranzigentni seveda za smrten greh nad socialnodemokratsko veroizpovedjo. Na drugi strani pa so revizionisti vznemoljeni, ker je večina stranke sklenila, da eventualni socialnodemokratski predsednik, oziroma podpredsednik ne sme k cesarju, kar je imelo za posledico, da so ostale stranke eliminirale iz predsedstva socialističnega podpredsednika Scheidemanna.

O tem vprašanju in o vsem, kar je z njim v zvezi, obravnavata jako zanimivo sodruga dr. Quessel in Edmund Fischer v zadnjem zvezku »Sozialistische Monatshefte«.

Quessel (»Socialna demokracija in monarhija«) pravi nekako tako-le:

Med monarhijo in republiko ni nepremostljivega načelnega nasprotstva. Tako se n. pr. belgijski in norveški kralj in francoski republiški predsednik, kar se tiče njunih državnopravnih funkcij, v ničemer ne ločita. Kar zadeva germansko ustavo, je bila monarhija izpočetka stanovska. Fevdalni stanovi, ki so obenem dajali monarhu na razpolago vojakov in imeli v rokah tudi sodstvo, so monarhično oblast zelo omejevali. Denarno gospodarstvo, trgovina in obrt so stanovsko ustavo temeljito izpremenili. Stanovi so izgubili svojo veljavo, meščanstvo se je postavilo na stran monarha, ki si je mogel zdaj tudi sam najeti potrebnega vojaštva, upravo je dobilo v oblast uradništvo, razvil se je birokratski absolutizem. Revolucija leta 1789 je ustanovila konstitucionalno monarhijo, kjer deli vladar oblast z zastopniki ljudstva, neodvisnim sodstvom in ministri, ki so parlamentu odgovorni. Konstitucionalna monarhija se sedaj razvija v parlamentarno, ki bistveno obstoja v tem, da so ministri dejanski in pravi zaupniki parlamenta. Zdaj ni nobenega razločka med monarhijo in republiko. V Nemčiji imamo še konstitucionalno monarhijo, toda le »norci in sanjači morejo misliti, da bi se dala izpremeniti v parlamentarno potom nasilnega preobrata«. Zato pa je tudi neopravičljivo, da je stranka socialističnemu predsedniku prepovedala iti na dvorin se monarhu predstaviti. Res nemški cesar dejansko še ni isto kakor predsednik francoske republike, a mogel bi se do tega razviti. Tembolj, ker je po besedilu in duhu ustave res le predsednik nemške države zveze. Zato bi bilo le v interesu socialne demokracije, ako bi stranka imela z monarhom ustavni stik, na drugi strani pa v zvezi s svobodomiselnimi tvorila večino, ki bi smoteno delala na to, da se nemška ustava popolnoma parlamentarizira. Ergo je stranka s svojo sedanjo taktiko pogrešila.

Edmund Fischer (»Socialna demokracija in vlada«) pa obravnava isti problem z druge strani.

Radikalci se krčevito branijo tvoriti vladno večino in hočejo ostati kot »smrtni sovražniki meščanske družbe« zgolj opozicionalci. To je pa že s tega stališča nedosledno, ker ima socialna demokracija v mestnih zastopih in deželni zborih, ki tvorijo v Nemčiji vsi

tudi del državne oblasti, po mnogih krajih večino in v njih dejansko vlada. Zakaj ne tudi v parlamentu? Potem pa je treba pomisliti, da bi mogla socialna demokracija svoj družabni program v celoti izvesti le potom korenitega preobrata, revolucije ali podobno. »Na to pa niti v Nemčiji niti drugod ni še misliti.« Če bi kdo ugovarjal, da se je na Francoskem družabni red potom revolucije namah izpremenil, to ni res. Ustava se je izpremenila že za vladanja Ludovika XVI., poznejša revolucija ni pravzaprav na tem dejstvu nič izpremenila, pospešila je le reakcijo, ki je nastopila s thermidorijanci, direktorijem, konzulatom in Napoleonom. Kakšne koristi bi bila sploh revolucija? Kapitalizem bi le ostal! »Kapitalistična družba, meščanska družba bi kljub prevratu ostala (kakor v Avstraliji), socialistična vlada bi morala kapitalistiško vladati, to je kapitalistiškim podjetjem zagotoviti varnost obrata in pospeševati kapitalistiško produkcijo, kajti če bi ta zastala, nastane anarhija. Doseči se da kaj le potom pametnega razvoja, na podlagi obstoječega družabnega sistema. Če se preobrat forcira, se utegne ojačiti reakcija. Mase ravnata, ko lahko odpadejo, kakor smo jih pridobili zase. Volivci pričakujejo od socialne demokracije pozitivnega sodelovanja pri vladi, zahtevajo, da socialisti tvorijo z drugimi strankami večino, na katero bi se mogla vlada opirati.«

Tako odlični sodrugi. Komentirali teh izvajanj ne bomo. Razvoj bo pokazal, kdo ima prav. Pribiti pa je treba te stvari, da delavstvo uvidi, da ni vse res, kar marksisti dan na dan po svojih shodih in časopisju ponavljajo, in da njihove fraze o »sedanjem vseskozi gnilem družabnem redu« in »koreniti socialni revoluciji« niti v lastnem taboru nič več ne vlečejo.

Državni zbor.

Dunaj, 26. sušca.

Rusinska obstrukcija.

Obstrukcija ima v avstrijski zbornici in skoraj v vseh deželnih zborskih domovinskih pravico. Opozicija prične z obstrukcijo, ako ji večina zastavi pot. Skoraj vedno je posledica ta, da se večina naveliča, poslušati dolgočasne govore ali pa mačjo godbo in se začne pogajati z godci. Rusini

LISTEK.

H. Sienkiewicz:

V peščenih puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.
(Dalje.)

Idrisovo življenje je v njegovih rokah. Samo ako potegne za petelino, pade razbojnik, ki je uropal Nelko, mrtev na zemljo. Toda Stanko, ki je imel v svojih žilah poljsko in francosko kri, je naenkrat začutil, da bi za nič na svetu ne mogel streljati človeku v hrbet. Naj se vsaj obrne, — in naj počeka smrti v oči.

Potem pa kaj? Potem bo pritekel Gebhr in preden bo storil deset korakov, bo istotako padel v puščavski prah. Ostane Hamis. Toda Hamis bo zgubil glavo in ako bi je ne zgubil, bo čas, da vtakne nove naboje v puško. Ko prideta beduina, bosta našla troje trupel in tudi sama bosta našla, kar sta zaslužila. Potem bo samo treba obrniti velblode proti reki.

Vse te misli in podobe so šle skozi Stankovo glavo, kot burja. Začutil je, da se ima v nekaj minutah zgoditi nekaj strašnega in potrebnega obenem.

V prsih se mu je strnil ponos zmagovalca z čustvom velikega studa, ker je moral ljudi moriti. Bil je trenutek, da se je pričel obotavljati, toda spomnil se je muk, katere so prestali beli jetniki, na očeta, na gospoda Rawlisona, na Nelko, na Gebhra, ki je udaril deklico s korobačem in sovraštvo je zakipelo v njem z vso silo. »Treba! treba!« — rekel je sam sebi med zobmi in neizprosni sklep je odseval na njegovem obrazu, ki je postal, kakor izklesan iz kamna.

Med tem je postavil Idris usnjati meh na približno sto korakov oddaljeni kamen. Stanko je videl nasmeh na njegovem obrazu in celo visoko postavilo na ravni in peščeni planjavi. Zadnjič mu je šinila v možgane misel, da bo ta živi človek za trenutek padel na zemljo in s prsti kopal pesek v smrtnih mukah. Toda deček se je nehal obotavljati — in, ko je Idris storil petdeset korakov, je počasi dvignil puško k očesu.

Toda predno se je dotaknil s prstom petelina, se je razlegel za peščenimi griči, oddaljenimi nekaj sto korakov, silen krik in v isti minuti je pridrilo kakih dvajset jezdecev na konjih in na velblodih na planjavo. Idris je okamenel, ko jih je zagledal. Tudi Stanko se je začudil, toda njegovo za-

čudenje se je takoj spremenilo v brezmerno radost. To so pričakovani rešitelji! Da! To ne more biti nič drugega! Brez dvoma so v vasi prijeli beduina in ona sta pokazala, kje se skriva ostali del karavane! Tudi Idris je tako razumel in, ko je prišel k zavesti, je prišel k Stanku, obraz mu je bil od strahu, blede kakor pepel in pokleknil je k njegovim nogam, ter pričel ponavljati z zasoplenim glasom:

»Gospod, jaz sem bil za vas dober! bil sem dober za malo bint — pomni to! ...«

Stanko je mehnično potegnil naboje iz puške — in gledal. Jezdci so gnali, kolikor so konji in velblodi mogli dihati, kričali veselja in metali kvišku dolge arabske puške, katere so lovili spet v begu z izvanredno spretnostjo. V jasnem prozornem zraku so se natančno videle njihove postave. V sredi, na čelu sta jahala oba beduina, mahala okrog z rokama in burnosoma, kot norca.

Čez nekaj minut je cela banda dospela do karavane. Nekateri izmed jezdecev so poskakali iz konj in velblodov, drugi so ostali na sedlih, vsi so pa neprenehoma kričali, da se je razlegalo do neba.

»Hartum! Gordon! Gordon! Hartum! ...«

Slednjič je eden izmed beduinov, ta, katerega je tovariš imenoval Abu-Anga, skočil k Idrisu, ki se je krivil pri Stankovih nogah in pričel kričati: »Hartum je vzeti! Gordon ubiti! Mahdi zmagovalac!«

Idris je vstal, toda še ni verjel ušesom.

»A ti ljudje?« vprašal je s trepetom na ustnicah.

»Ti ljudje bi nas imeli prijeti, sedaj pojdejo pa z nami k preroku.«

Stanku se je stemnelo v oči.

XIV.

In v resnici je ugasnila zadnja nada, da bi bilo mogoče zbežati med potom. Stanko je sedaj vedel, da niti njegovi načrti nimajo nobenega pomena, niti zasledovalci jih ne doženejo in ako bi vzdržali težave potovanja, prišli bodo k Mahdiju in bodo izročeni v roke Smainu. Edina njegova nada je bila sedaj misel, da so ju uropali radi tega, da bi ju Smain vrnil v zameno za svoje otroke. Toda kdaj bo to in kaj jih poprej še lahko doleti. Kako strašna usoda ju čaka sredi divje, krvi pijane horde. Ali bo Nelka zamogla vzdržati težave in pomanjkanja — na to ni nikdo mogel odgovoriti. Na drugo stran je bilo pa znano, da Mahdi in njegovi derviši sovražijo kristiane in sploh vse

in Poljaki si v zgodovini še nikdar niso bili posebni prijatelji. V zadnjem stoletju pa je v Galiciji med Poljaki in Rusini nastalo smrtno sovražstvo. Poljaki so neomejeni gospodarji v deželi in to poljsko nadvlado bi Rusini radi strli. To pa se jim bode težko posrečilo, dokler morajo avstrijske vlade resno računati s poljskim klubom v poslanski zbornici. Poljaki zahtevajo kanale in vlada jim zagotavlja to plačilo za zvesto službo. Rusinsko prebivalstvo v vzhodni Galiciji od teh kanalov ne bode imelo nobenih koristi. Že iz tega razloga se Rusini odločno upirajo zgradbi kanalov. V nedeljo in včeraj pa so tri stranke poljskega kluba zborovale v Lvovu. Na tem sestanku so poljski demokratje in Vsepoljaki ostro napadali rusinske sodeželane. To je bil povod, da so danes Rusini v zbornici pričeli obstrukcijo, s katero so upali preprečiti vsaj pred prazniki prvo branje kanalske predloge.

Prva točka današnjega dnevnega reda je bila hitro končana. Druga točka je bila poročilo pristojbinskega odseka glede pristojbin od tobaka, smodk in cigaret. Lansk leto je tobakna reziža podražila kadilcem zabavo. Da se cene zravnojo, je vlada predlagala, naj kadilci plačujejo še višje pristojbine od tobaknih fabrikatov, ki jih naročajo iz tujine. Po zakonu, ki ga je danes zbornica sprejela, bodo znašale poleg carine pristojbine od kilograma cigaret 60 kron, od kilograma smodk 35 in od kilograma tobaka 30 kron.

V razpravi o tem zakonu se je prvi oglašil znani kapelnik rusinske godbe v gališkem deželnem zboru, poslanec Staruh. Bil je pred leti orožnik; po njegovih žilah se pretaka prava kazaška kri. Že s pogledom prebode človeka; pogumen pa je tudi, da bi v brlogu napadel medveda, ko bi bil poljskega rodu. Tudi nemščino lomi še precej dobro. Pravil je jako zanimive stvari o galiških razmerah. Obširno se je bavil s trafikami, ki so skoraj izključno v poljskih in židovskih rokah. On sam je za načelnikom rusinskega kluba izročil prejšnjemu finančnemu ministru Bilinskemu prošnjo za trafiko v svoji domači vasi. Trafiko je dobil žid. Staruh gre vprašati finančno ravnateljstvo, kako je bilo to mogoče. Ravnatelj mu pomoli pod nos izjavo z njegovim podpisom, da noče trafike. Staruh se seveda začudi, ker vidi, da je njegov podpis ponarejen. Take in enake dogodke je Staruh slikal z živimi barvami ter vzbujal mnogo smeha. Tudi navzoči poljski poslanci so se brez ugovora smejali.

Ob eni uri je predsednik prekinil sejo, ker so se med tem pričeli pogajati z Rusini. Ker dolgo časa ni bilo pogajanje končano, je predsednik zopet otvoril sejo in Staruh je nadaljeval svoj »sermon«. Mož je hotel govoriti še nekaj ur in oglašeni je bilo še 11 rusinskih poslancev. Sedaj so se začeli oglašati z medklici socialni demokratje. Na dnevnem redu je namreč tudi poročilo socialno-političnega odseka o zakoniti uredbi plačil v rudnikih. In ta zakon hočejo socialni demokrate še pred prazniki spraviti pod streho. Ker bodo Rusini itak imeli priliko govoriti, ko jutri ali v četrtek pride razprava o kanalih na vrsto, je Staruh danes zaprl svoje zatvornice.

O plačih v rudnikih poročam jutri. Koncem seje je govoril dr. Verstovšek kot glavni govornik v razpravi o nujnem predlogu češkega poslanca dr. Körnerja. Dr. Verstovšek je nevaren političen nasprotnik, ker nikomur ne ostane dolžan. Nedavno ga je nečuvno napadel poslanec

Marckhl v graški »Tagepost« Danes mu je vrnil dr. Verstovšek v enaki meri. Govor Vam pošljem po zapisniku.

× × ×

Ko se je prekinila debata o poročilu socialno-političnega odseka o ureditvi mezdnih razmer pri rudarskih obratih, se je nadaljevala nujna debata o Körnerjevem nujnem predlogu. Poslanec dr. Verstovšek je ostro kritikoval postopanje nadsodišča v Gradcu, čegar vsi odloki imajo namen, pospeševati germanizacijo na Spodnjem Štajerskem. Vmes se je zelo repenčil poslanec Marckhl, a ga je posl. dr. Verstovšek precej krepko zavrnil.

Nato je bila odkazana vladna predloga glede dodatnega kredita k državnemu proračunu za l. 1912. proračunskemu odseku. Posl. Mühlwerth je interpeliral v imunitetni zadevi poslancev Malika in Rolsberga, ki se je dogodila v njegovi odsotnosti. Pritoževal se je, da bi ne došlo do znanega zaključka pri glasovanju o dvojni aferi Malika in Rolsberga, ako bi o zadevi referiral namesto odsotnega poročevalca član večine odseka. Posl. Breiter je govoril proti odgovoru na interpelacijo o prodaji poslopja lvovske finančne prokurature potom c. kr. brzojavnega korespondenčnega urada domenskemu nadškofu. Podpredsednik Pernerstorfer je odgovoril, da ni v položaju, s predsedniškega mesta ukreniti kaj v tej zadevi. Posl. Marckhl je z ozirom na očitane posl. dr. Verstovška, da je šele čez tri mesece imel pogum, napadati ga po listih zaradi govora v državnem zboru dne 3. decembra 1911, interpeliral predsedstvo, ali hoče grajati dr. Verstovška, ki je v omenjenem govoru napadal nemške uradnike, torej izven zbornice stoječe ljudi, s čemur se je žalil ugled zbornice. Podpredsednik Pernerstorfer je odgovoril, da si bo pustil predložiti tozadevni stenografski zapisnik ter se po njem tudi ravnal, nakar je predlagal, naj se prihodnja seja vrši danes ob 11. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: Mezne plače v rudarskih obratih, nezgodno zavarovanje v stavbinski obrti, prvo branje vodnocestnega zakona, davčne in pristojbinske olajšave za pridobninske in gospodarske zadrage, kršitev kon-

trakta, § 74. obrtnega reda, bruseljska sladkorna konvencija i. dr., nakar se je končala seja.

Primorske vesel.

p Visoki gostje v Gorici. Pretečeni dnevi so bili v znamenju visokih gostov. Poleg vojaškega vikarja Bielika, ki je bil v Gorici že v soboto, se je v soboto zvečer pripeljal v Gorico eminenca kardinal dr. Nagl v spremstvu tržaškega škofa dr. Karlina. Nastanila sta se dostojanstvenika v knezoškofijskem dvorcu kot gosta goriskega knezonadškofa. V čast kardinalu je stala v veži palače častna vojaška straža. Kardinal dr. Nagl je šel v spremstvu tržaškega škofa na Sveto Goro, kjer je pomolil na grobu pokojnega kardinala Missije, ki je umrl ravno pred desetimi leti. Obiskal je kardinal tudi razne zavode v Gorici, kakor Centralno semenišče, zavod Salezijancev itd. — Te dni se je v Gorici mudil tudi poveljnik generalnega štaba fml. Blaž Schemua, ki je obiskal posadke ob meji.

p Vojaško slavnost, namreč spomin bitke pri Novari je v soboto praznoval 47. pešpolk v Gorici. Bataljoni, ki so nastanjeni v Gorici, so imeli sv. mašo na Travniku. Daroval jo je vojaški vikar Bielik, kakor smo že poročali. Tudi oddelki 47. pešpolka, ki so nastanjeni v Brdih, so ta dan slovesno praznovali. Trojanski g. vikar Spitzer je daroval vojakom sv. mašo, nakar je imel lep govor. Slavnosti sta se udeležila tudi dva veterana iz leta 1848., ki sta se udeležila bitke pri Novari. Eden se piše Blaž Trampuž, star 92 let, drugi pa Anton Markovič, star 87 let. Po slavnosti je vojaštvo pred njima defiliralo, častniki so jih obdarovali.

p Framasoni v Istriji. V Reki izhajajoči list »Risveglio« odkriva razne zanimivosti iz gnezda teh človeški družbi nevarnih elementov. Poleg prostozidarske lože v Trstu in Pulju imamo še eno tretjo ložo v Opatiji, ustanovljeno po Mažarih l. 1908., ki pa je pod patronanco lože »Humanitas« v Požunu. Žal, da dobe judovski Mažari te naše prekrasne kraje-zdravilišča prejšle v roke; hrvaško ljudstvo se vedno

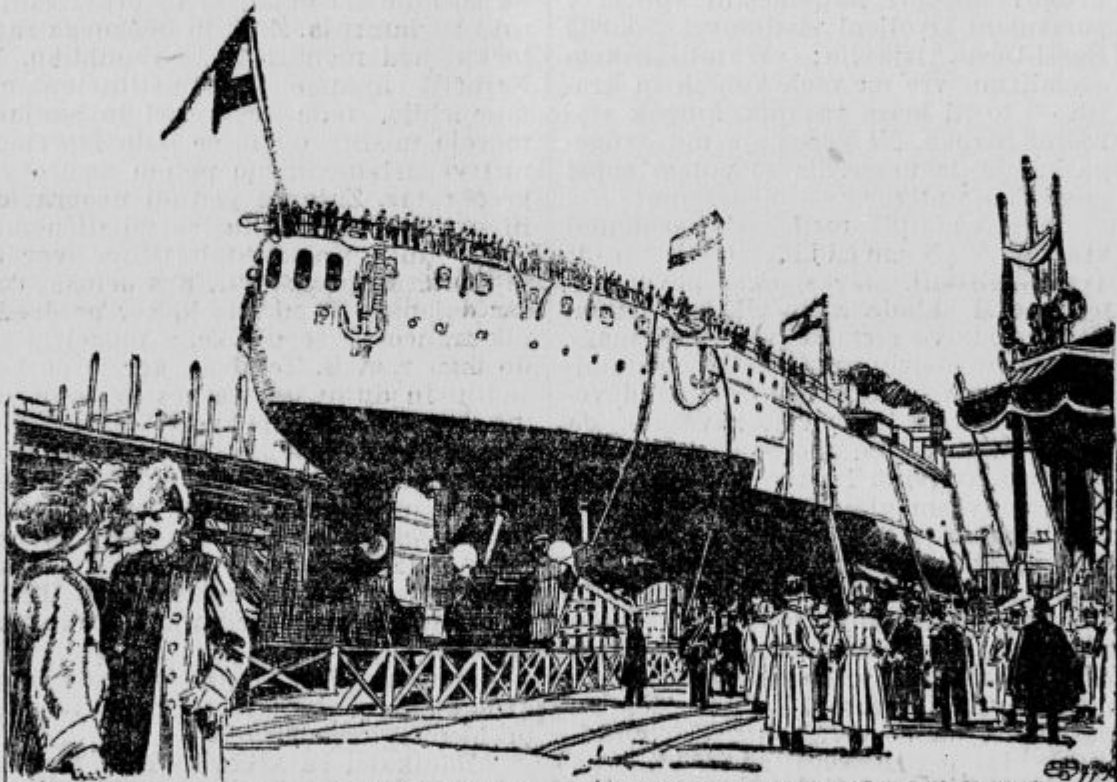
bolj umika v hriboviti del Liburnije, prepuščajoč morsko obal bogatemu, a lačnemu tujcu. V Opatiji ima loža svoj sedež v hotelu »Stephanie«; poleg oddelka za moške ima tudi za ženske. Seje se vršijo redno vsak drugi in četrty ponedeljek v mesecu ob 8. uri zvečer; te se vedno naznajo prej uradno v prostozidarskem listu »Orient«. Policija je o vsem tem dobro poučena in molči, akoravno je prostozidarstvo v Avstriji zakonito prepovedano. Nam se prepovedujejo romanja, Marijine družbe i. dr. — Bog ne daj, da bi se drznili ustanoviti tajna društva in seje, koj imamo opraviti s paragrafi. A tem vzgojiteljem učencev à la Ferrer in D'Alba — prijateljev kronanih glav — se pušča svobodna roka. Kolika popustljivost! Kje je pravica?

p Vojaški zrakoplovi v Gorici so v nedeljo in ponedeljek skoro cel dan krožili po zraku. Gojenci aviatične šole so napravili svoje izkušnje. Kmalu se bo aviatični oddelk zopet preselil na Dunaj, oziroma v Fischamend, kjer ostane do jeseni. Gorica je namreč zimska, Fischamend poletna postaja aviatikov.

p C. kr. puljsko uradništvo proti laško-liberalni kamori. Vlada je imenovala svoj čas v sporazumu z deželnim odborom istrskim za mesto Pulj imenovanemu gerentu tudi osem prisednikov. Med temi je bil tudi c. kr. obrtni nadzornik ing. Pelegrini. Dež. odbor je tega c. kr. uradnika predlagal kot prisednika gerentu zato, da bi zastopal pri začasnem vodstvu občinskih poslov državno uradništvo. Uradništvo se je pa izreklo proti temu imenovanju in zahteva v svoji spomenici drugega uradnika kot prisednika od vlade imenovanemu gerentu. Vzroki, ki so vodili državno uradništvo do tega koraka, so: Velika večina puljskega državnega uradništva je že od nekdaj nasprotna laško-liberalnemu gospodarskemu kakor tudi političnemu zistemu.

p Nemški cesar na Brionih. Pulj, dne 26. marca. V torek zjutraj je odplula naša eskadra kakor tudi rezervna eskadra pod poveljstvom kontreadmirala grofa Lanjusa v odprto morje, da pozdravi nemškega cesarja Viljema. Okolu devete ure so zapazile naše vojne ladje nemško cesarsko jahalno »Hohenzollern«, katero smrejlata še križarica »Kolberg« in torpedni rušilec »Sleipner«. Na odprtem morju se je izvršil pozdrav in odzdrav vojnih ladij. Eskadra je potem spremila jahto »Hohenzollern« z nemškim cesarjem na krovu kakor tudi ostali dve do Brionskega otoka. Na otoku so pričakovali nemškega cesarja, v katerega spremstvu se nahajata tudi sin Viljem in hči Viktorija Lujiza, naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand s svojo soprogo vojvodinjo Hohenberg in otroci, tržaški namestnik princ Hohenlohe, poveljnik vojne luke admiral pl. Ripper, vodja puljskega okrajnega glavarstva baron Schönfeld in še več drugih vojaških in civilnih dostojanstvenikov. Navzoča je bila tudi častna stotnija z zastavo in godbo. Za popoldan je napovedan pri prestolonasledniku diné na čast nemškemu cesarju. Po dinedu si bodo cesarski gostje najbrže ogledali na avtomobilih krasote Brionskega otoka. Za četrto uro je nameravan odhod nemških cesarskih gostov proti otoku Krk. Naša eskadra bo spremila, kakor se čuje nemško cesarsko družino v odprto morje.

p Umrla je v Vrtojbi pri Gorici gospa Marija p. Locatelli, soproga vrtojbinskega župana. Pokopali so jo v torek. — V Tolminu je umrl Josip Presl,

Splavitev drugega avstrijskega dreadnoughta »Tegetthoff« v Trstu.

Evropejce, toraj je v duši dečka nastal strah, če bo Smaihov vpliv dovolj velik, da bi obvaroval nju oba pred grdim ravnanjem, pred mučenjem, okrutnostjo in steklostjo Mahdijevih spoznavalcev, ki so morili vladi zveste Mohamedance? Prvič, odkar sta bila uropana, se je polastil Stanka obup. Ohenem pa tudi praznoverska domneva, da ju preganja nesrečna usoda. Saj je bila vendar že sama misel uropati jih iz Fayuma in pripeljati v Hartum naravnost blazna in izvršiti so jo mogli samo tako divji in nevedni ljudje, kakor Idris in Gebhr, ki nista razumela, da morata preiti tisoče kilometrov po deželi, ki je podložna egipčanski vladi ali pravzaprav Angležem. Ako bi šlo naravno, bi jih morali ujeti že drugega dne, vendar se je vse tako zlagalo, da so sedaj že blizu druge katarakte — in niso jih dobili nobeni poprejšnji zasledovalci, zadnji pa, ki bi jih mogli zadržati, so se z njimi združili in bodo odslej njihovi pomagači. K Stankove-mu obupu, k njegovi bojzani za usodo Nelke, se je še pridružilo čustvo ponižanja, ker ni mogel ničesar pomagati, kajti ako bi mu sedaj tudi izročili puško in naboje, vendar ne bi mogel postreljati vseh Arabcev, ki so se pridružili karavani.

Take misli so ga grizle toliko bolj, ker je rešitev bila že tako blizu. Naj bi Kartum ne bil padel, ali padel nekaj dni pozneje, pa bi ravno ti ljudje, ki so zdaj prestopili na Mahdijevo stran, jih bili prijeli in izročili vladi. Sedoč

na velblodu za Idrisom in poslušaje njihove pogovore, se je Stanko prepričal, da bi bilo brez dvoma tako. Takoj namreč, ko so odrinili na pot, je začel načelnik preganjevalcev pripovedovati Idrisu, kaj jih je nagnilo, da so izdali kediva. Poprej so vedeli, da je velika vojska — sedaj ne egipčanska, ampak angleška — odrinila na jug proti dervišem, pod vodstvom generala Wolseleya. Videli so veliko množino ladij, ki so peljale strašne angleške vojske iz Assuana v Vadi-Halfa, od koder so zanje naredili železnico v Abu-Hamed. Dolgo časa so bili vsi šejki ob reki — ti ki so ostali zvesti vladi, kakor tudi oni, ki so v globočini svoje duše bili naklonjeni Mahdiju, bili prepričani, da je poguba dervišev in njihovega preroka neizogibna, kajti Angležev ni še nikdar nikdo premagal.

»Akbar Allah!« prekinil jih je Idris in dvignil roki kvišku. »Pa so vendar bili premagani!«

»Ne,« odvrnil je načelnik preganjevalcev. »Mahdi je poslal proti njim plemena Džalno, Barbara in Džalim, skupaj blizu tridesettisoč svojih najboljših vojevnikov, katerim je načeloval Musa, sin Helu-a; pod Abu-Klea je prišlo do strašne bitve, v kateri je dal Bog zmago nevernikom.«

»Tako je, Musa, sin Helu-a je padel, a njegovih vojakov se je samo majhna množica vrnila k Mahdiju. Duše drugih so v raju, trupla leže pa na pesku in pričakujejo dneva vstajenja. Ta novica se je hitro razšla ob Nilu. Vsi smo

mislili, da pojdejo Angleži dalje proti jugu in bodo osvobodili Hartum. Ljudje so ponavljali: »Konec, konec!« Med tem je pa Bog sklenil drugače.«

»Kako? Kaj se je zgodilo?« vprašal je mrzlično Idris.

»Kaj se je zgodilo?« rekel je z razjasnjenim obrazom načelnik. »Mahdi je med tem vzel Hartum, Gordonu so pa med napadom odrezali glavo. Ker se je pa Angležem šlo samo za Gordona, vrnil so se, ko so zvedeli za njegovo smrt, proti severu nazaj. Allah! Spet smo videli ladije z množicami vojakov, ki so šle doli po reki, toda nismo vedeli, kaj to pomeni. Angleži razglašajo samo dobre novice, slabe pa prikrivajo. Nekateri izmed naših so govorili, da je Mahdi že poginil. Toda slednjič je resnica prišla na dan. Ta dežela je še v oblasti vlade. V Vadi-Halfa in dalje, do tretje, a morda celo do četrte katarakte, nahajajo se še kedivovi vojski, toda sedaj, ko so Angleži odšli, verujemo, da bo Mahdi osvojil ne samo Nubijo in Egipt, ampak tudi Meko in Medino in celi svet. Radi tega gremo sedaj z vami k preroku, mesto da bi vas prijeli in izročili vladi.«

»Toraj je prišlo povelje nas prijeti?«

»Na vse vasi, na vse šejke, na vse vojaške posadke. Kjer kovinska žica, po kateri prihajajo povelja iz Kaire, ne pelje, tja so prišli zabdiji (žandarji) s poročilom, da kdor vas vjame, dobi tisoč funtov nagrade. Mašallah! ... To je veliko bogastvo! Veliko!«

Idris je sumljivo pogledal na govornika:

»Toda vi imate raje Mahdijev blagoslov?«

»Seveda. Poleg tega si je on pridobil tudi ogromno plena in toliko denarja v Hartumu, da meri egipčanske funte z vrečami za oves in jih razdaja na svoje vernike ...«

»Toda, ako so egipčanski vojaki še v Vadi-Halfa in dalje, mogli bi nas med potjo prijati.«

»Ne, treba je samo hiteti, dokler se ne opomorejo. Sedaj, po odhodu Angležev, so zgubili popolnoma glave; šejki, ki so ostali verni vladi, ravno tako, kakor vojaki in zabdiji. Vsi mislijo, da pride Mahdi vsak trenutek nad nje, radi tega beže oni izmed naših, ki so doslej v srcu bili naklonjeni Mahdiju, k njemu brez strahu — in nikdo jih ne preganja, kajti v teh prvih trenutkih ni nikogar, ki bi dajal povelja in nikdo ne ve, koga naj posluša.«

»Da,« odvrnil je Idris, toda prav imaš, da moramo hiteti, kajti Hartum je še daleč ...«

Stanku, ki je pazljivo poslušal ta pogovor, je za hip spet zabliščel žarek upanja. Ako so egipčanski vojaki še na svojih posadkah v raznih pobrežnih krajih v Nubiji, morali se bodo pred Mahdijevimi hordami umikati po suhem, ker so jim Angleži vzeli vse ladje. V takem slučaju se pa lahko zgodi, da pride karavana v roke kateremu koli izmed umikajočih se oddelkov in bo vjeta. Tudi je preračunal Stanko, da je

dijak VI. razreda višje realke. — Umrli je v Gorici po dolgem bolehanju gospa Fani Gregorič, krčmarica in trgovka z ogljem.

p Voz zmečkal otroka. 36letni voznik Anton Rigolli je dobil ukaz od svojega gospodarja, da naj prepelje na njivo Mihaela Vejket pri sv. Mariji Magdaleni pri Trstu 45 skatelj gnjilih pomeranč in limon za gnoj. Rigolli je vzel seboj na voz tudi svojega 10-letnega sina in njegovega prijatelja Viktorja Antonini, starega 9 let. Ko je bil Rigolli že blizu določenega kraja, so pa kar naenkrat začeli konji silno teči. Cesta gre namreč navzdol in voz je bil težak. Tedaj je pa deček Antonini — ne vé se, ali vsled kakega sunka ali pa prostovoljno — padel z voza in zadnje kolo mu je šlo čez glavo. Anton Božič, ki je videl ta prizor, je prihitel, pa se je moral kar umakniti, taka strahota se je pokazala njegovim očem: Glava dečkova je bila popolnoma zmečkana. Prizor je tako presunil Božiča, da ni mogel niti govoriti. Ko se je Rigolliju posrečilo ustaviti voz, je začel jokati, ko je gledal strahovito razmesarjenega otroka. Ko je prišla mati nesrečnega otroka na lice mesta, je omedlela. Ni je bilo mogoče spraviti od mrtvega sina. Rigollija so zaprli.

p Napad. Anton Pregl v Trstu je šel v soboto po večerji v gostilno. Ker je bilo v lokalu polno ljudi, je prisedel k mizi, kjer sta bila že dva mladeniča. Kmalu so se sprijaznili. Ko je opolnoči gostilničar zaprl krčmo, so šli trije novi prijatelji še malo na izprehod. Prišedši pa na Opensko cesto, sta vrgla mladeniča Pregla, ki se je branil, na tla in sta ga oropala ter zbežala. Pregl je dobil v boju več ran. Šel je takoj naznanit napad na policijo in je tudi sam pomagal iskati »prijatelja«. Zjutraj ob 5. uri so že našli enega — Antona Mestek — v nekem hlevu ter ga aretirali.

p Pijanec v morju. Tržaški delavec Anton Alessio je pil celo jutro. Proti 11. uri je prišel h kanalu. Kar mu šine misel v glavo, da bi skočil v morje in je tudi izvršil to misel. Dva mladeniča, ki sta bila slučajno v nekem čolnu, sta ga potegnila v čoln. Toda Alessio s tem ni bil zadovoljen in se je vrغل vdruživ v morje. Mladeniča sta ga zopet spravila na suho ter izročila stražniku, ki ga je odpeljal na policijsko ravateljstvo, od koder so ga poslali v bolnišnico v opazovalnico.

p Žalostna najdba. Ko je na praznik Matere božje opoldne spravljal neki tržaški branjevec na trgu Ponte rosso svoje stojalo, je zapazil pod njim nek omot. Ko ga je odmotal, je pa zapazil mrtvo truplece otroka moškega spola. Matere še niso našli.

p Tat streljal na finančnega stražnika. Finančni stražnik Ivan Lorenzutti je opravljal v prosti luki blizu Barkovelj svojo ponočno službo. Kar se mu zazdi, da se nekaj pregiblje v nekem vagonu. Gre bližje in res zapazi človeka. Ko mu zaukaže, naj se ne gane, skoči malovrednej nanj in ga začne daviti. Lorenzutti potegne sabljo, da bi se branil; v tem je pa že napadalec bliskoma potegnil revolver, ga nameril in sprožil ter Lorenzuttija nevarno ranil, potem pa zbežal. Ranjeni stražnik je imel še toliko moči, da je prišel do bližnjega svojega tovariša, kateremu je sporočil, kaj se je zgodilo. Na telefončen poziv je prišel zdravnik, ki je dal prepeljati ranjenca v bolnišnico, kjer so ga takoj operirali. Napadalca še niso izsledili.

moralo brez dvoma preteči mnogo časa, predno se je novica o vzletu Hartuma raznesla med arabskimi plemeni, ki prebivajo na severu od Vadi-Halfa, toliko bolj, ker so jo egipčanska vlada in Angleži skrivali. Sklepal je torej, da je tudi nered, ki je v prvem trenutku moral zavladati med Egipčani, že prenehal. Neizkušenemu dečku pa ni prišlo na misel, da je moral padec Hartuma in Gordonova smrt povzročiti, da so ljudje pozabili na vse drugo in šejki, ki so zvesti svoji vladi in ondotni predstavitelji egipčanske vlade bodo imeli sedaj drugega dela dovolj, kakor da bi mislili na rešitev dveh belih otrok.

In v resnici se Arabci, ki so se pridružili karavani, niso zelo bali zasledovanja. Res so jahali z veliko naglico in niso se jim smilili velblodi, toda držali so se blizu Nila in ponoči so velikokrat krenili k reki, da bi napojili živali in usnjate mehe napolnili z vodo. Včasih so se celo po dnevu drznili prihajati v vas. Radi varnosti so pošiljali vedno naprej na ogled nekaj ljudi, ki so z izgovorom, da kupujejo hrano, poizvedovali, kaj je slišati v okolici, če ni v bližini egipčanskih vojakov in če prebivalci ne drže s »Turki«. Ako so zadel na prebivalce, ki so na skrivaj držali Mahdijem, je cela karavana prišla v vas — in večkrat se je zgodilo, da jo je zapustila povečana za nekaj ali celo za nekaj desetih mladih Arabcev, ki so »tako hoteli bežati k Mahdiju.

Idris je tudi zvedel, da skoro vse arabske posadke stoje na strani nubijske puščave, torej ob desnem vzhodnem bregu Nila. Da bi se z njimi ne

p V Trstu na gimnaziji je razpisano profesorsko mesto za slovenščino in latinščino (glavna predmeta) z nemškim in laškim učnim jezikom. Prošnje do 20. aprila t. l.

p Moštvo goriške policije se to polletje pomnoži še za 10 mož. Sedaj šteje goriška policija 44 mož.

UMORJENI KNEZ OTOKA SAMOS.

Kot že poročano, je vladal knez Kopassis zadnjih pet let popolnoma absolutistično avtonomni otok Samos. Knez Kopassis je zbornico dvakrat razpustil in pri novih volitvah pripomogel do zmage svojim pristašem. Takratna vlada pod predsednikom Sofulis je hotela dovoliti nemškemu trdkam tri privilegije, česar pa Kopassis ni dopustil in zbornico razpustil. Sofulis ni hotel priznati razpusta zbornice ter je zahteval, da ima zbornica še nadalje svoje seje. Nato je pozval knez Kopassis dva bataljona turških vojakov na Samos ter povzročil, da je križarila turška mornarica pri obrežju otoka. Nove volitve so bile izvršene v znamenju nasilja. Ponovno je prišlo na otoku do velikih nemirov. Opozicija s Sofulisem na čelu je pobegnila. Od tedaj so vladale na otoku zelo neurejene razmere, ki so privedle do umora kneza. Morilec je neki Stavros Paridis, domačin iz Karlovassija ter je pristaš Sofulijeve stranke. Umorjeni knez Kopassis je bil rojen Grk s Krete. Študiral je v Nemčiji in Parizu. Novi knez otoka Samos, Begleri, je tudi Grk po rojstvu ter ima za ženo hči bivšega samoškega kneza Karatheodoryja.

STAVKE.

Fogajanja med lastniki rudnikov in delavci na Angleškem so se včeraj popolnoma razbila. Vlada pusti, da se v spodnji zbornici nadaljuje razprava o zakonskem načrtu glede minimalnih plač. Predloga bo morebiti še danes oddana zbornici lordov, da se prične drugo in tretje branje. Zastopniki delavstva so se včeraj posvetovali, ali naj svetujejo stavkujočim delavcem, da naj gredo na delo. Odločitev bo padla danes dopoldne.

Avstrijski nemški socialni demokrati bodo vložili danes v državnem zboru predlog, v katerem pozivajo vlado, naj uporabi vsa sredstva, ki so ji na razpolago, da pripravi lastnike premožnikov do popolne ugoditve zahtev stavkujočih rudarjev.

srečali, treba se je bilo samo držati levega brega in ogibati se večjih selišč in mest. Res, da je to zelo podaljšalo pot, kajti reka tvori začenši od Vadi-Halfa ogromen lok, ki se obrača daleč proti jugu, potem zavije proti severovzhodu do Abu-Hammed, od koder gre potem popolnoma v južni smeri, zato pa levi breg zlasti od oaze Selima dalje ni bil skoraj čisto nič zastražen, potovanje je pa potekalo Sudancem veselo sredi povečane družbe in pri obilnosti vode in zaloge.

Ko so pustili za sabo tretjo katarakto, so že nehali hiteti in jahali so samo še ponoči, po dnevu so pa počivali med peščinimi griči in v soteskah, s katerimi je bila prerezana cela pušinja. Nad njimi se je raztezalo nebo brez najmanjšega oblaka, na robih obzorja sivo, v sredi izbočeno, kakor ogromna kupola, tiho in mirno. Vročina je pa postajala vedno silnejša od dne do dne, kolikor bolj so se bližali jugu. In celo v soteskah in v globoki senci je trpinčila ljudi in živali. Noči so bile pa jako hladne, iskrece se od migljajočih zvezd, ki so begale na nebu kakor večje in manjše črede. Stanko je zapazil, da to niso več ona ozvezdja, ki so svetila ponoči nad Port-Saidom. Večkrat si je želel, da bi kedaj v življenju videl južni kraj, in slednjič ga je zagledal za El-Orde. Toda sedaj je njegov blesk naznanjal samo nesrečo. Od nekaj dni sem jim je tudi svetila vsako noč blede, razsejana in otožna svetloba, ki je po zahodu večernega solnca do poznih ur s srebrnim svitom obsevala zahodno stran neba.

Glasba.

Slovenska Filharmonija v Ljubljani. V nedeljo, dne 31. marca 1912, v veliki dvorani hotela »Union« se izvaja pod osebnim vodstvom kapelnika g. V. Talicha veliki sinfonični koncert v korist podpornega zaklada članov orkestra Slovenske Filharmonije s prijaznim sodelovanjem g. prof. dr. Pavla Kozina iz Ljubljane (tenor), ge. Anny Krampera in g. Jana Krampera, članov slovenskega gledališča v Ljubljani (petje) in gdč. Haumer, članice zdravilišnega orkestra v Opatiji (harfa). Koncert je obenem poslovljni koncert kapelnika V. Talicha. Spored: 1. Fr. Schubert: Velika sinfonijska v C-dur (orkester): a) Andante. Allegro ma non troppo, b) Andante con moto, c) Scherzo-Allegro vivace, d) Finale-Allegro vivace. 2. a) Kienzl: Moja mati, b) Mahler: O polnoči, c) Kienzl: Narodna pesem. Pesmi za tenor s spremljevanjem orkestra, poje g. profesor dr. Pavel Kozina. 3. H. Trneček: Fantazija o Fr. Schubertovih pesmih, solo na harfi, predava gdč. Hannu Haumer. 4. Zajc: Dvospev iz opere »Zrinski«, pojeta gospa in gospod Krampera. 5. A. Dvorak: Karneval-uvertura (orkester). — Začetek ob pol 8. uri zvečer. — Vstopnice po 4, 3, 2 in 1 krono, dijaške vstopnice po 60 vin. se dobivajo v trafikah gospe Šešarkove v Šelenburgovi ulici in na večer koncerta pri blagajni v »Unionu«. — Po sinfoničnem koncertu koncertira oddelek Slov. Filharmonije v kavarni hotela »Union«. — Na mnogoštevilno udeležbo vabijo člani orkestra Slov. Filharmonije.

P. Hartmanov oratorij sv. Frančišek so včeraj izvajali v Pragi. P. Hartman je sam dirigiral.

Za slavnostno inavguracijo novega stolpa sv. Marka v Benetkah je Perosi na zelo sv. očeta komponiral antifono, ki se bo ob tej priliki proizvajala.

Štajerske novice.

š Politični shodi. Iz Frama: Dr. Korošec in Roškar sta priredila političen shod. Udeležba je bila obilna. Poslanca sta podala poročilo o delovanju v deželnem zboru. Marsikomu se je sedaj zjasnilo, zakaj so naši poslanci v Gradcu obstruirali. Roškarjev se odobravalji tudi nasprotniki, ki so bili povabljeni na shod in so prišli skoro vsi. Marsikateri sodi sedaj drugače o naših poslancih, kakor poprej, ker se je sam prepričal, da bi si težko bili boljše izvolili. Glasno pohvalo in zaupanje je dobil gosp. Roškar za svoje temeljito poročilo.

š Ženski shod. Na cvetno nedeljo, dne 31. marca, popoldne ob pol 4. uri, bo v Flöbergasse št. 4 (blizu Cirilove tiskarne) v Mariboru velik shod za žene in dekleta iz Maribora in okolice. Govoril bo g. državni in deželni poslanec dr. Korošec. Slovenske žene in dekleta, vse na shod!

š V občini Partinje, okraj Maribor, so se pred kratkim vršile občinske volitve. Dne 24. t. m. je bil sedaj že v tretjič za župana izvoljen g. Miha Dolajš. Štajercijanci so propadli.

š Smrt vrliga moža. Studenci pri Mariboru. V soboto, dne 23. marca, zjutraj je umrl Franc Benke, vrl krščanski slovenski mož. Rajni je bil, čeravno po stanu delavec, vendar spoštovan v vseh krogih, ki so ga poznali; vodil je tukajšnje izobraževalno društvo in posojilnico. Pogreba, ki se je vršil na praznik, dne 25. marca, popoldne, se je udeležila ogromna množica ljudstva. Skoraj vsa slovenska družstva mariborska in mnogo odličnih rodoljubov se je udeležilo pogreba. Rajni zapušča ubogo vdovo in petero neprekrbljenih otročičev. R. I. P.!

š Umrli je v Mariboru dne 25. marca popoldne bivši okrajni zdravnik dr. Albert Leonhard. Pogreb se je vršil danes, 27. marca popoldne. — Umrli je v Mariboru učiteljica Helena Niklas.

š Most čez Dravo pri Zgornjem Dupleku. Deželni stavbeni urad je izdelal načrt mostu, ki je proračunjen na 234 tisoč kron. Država je že obljubila prispevati 35.000 K. Ta stavba je še bolj potrebna kot mariborski most.

š Jubilejna razstava Slovenskega čebelarstva društva za Spodnje Štajersko se vrši v celjski okolici od 29. junija do 2. julija 1912. Podrobnosti sledijo. Čebelarji pozor! — Odbor.

š Nesrečno žrtve poberške nesreče, delavca Šerholo so dne 25. marca popoldne pokopali. Zlomljeno je imel eno nogo. Našli so sedaj tudi ubeglega predelavca Teršovca. Veliko škodo ima posestnik stavbišča, ker ne more sedaj ne nadaljevati kopanja studenca, ne zidov hiše.

š Dva krasna konja sta poginila posestniku Janezu Žizek v St. Jakobu v Slov. goricah. Vredna sta bila 1200 kron. Posestnik pa je moral še konje

derca plačati. Kako potrebno bi bilo obligatno zavarovanje živine!

š Umrli je v Grižah pri Celju najstarejši človek v fari, Jurij Gabršek, po dom. Pisec, star 93 let. Čeravno je bil že star in slab, vendar je vedno še rad prihajal k službi božji skoro eno uro daleč.

š Ptujski »Štajerc« ima gotovo sedaj že kakih 10 let 18.000 natisov. Vsaj tako stoji vedno na čelu lista tiskano. Ali se tekom teh let ni nič pomnožila naklada? Saj vpijejo leto za letom okrog »Štajerca«, kako jim kar derejo naročniki skupaj. Kako se razni Linharti sami po zobeh tolčejo. Če bomo odvzeli gornji številki eno ničlo pa bomo menda prilično prav zadeli glede »natisov« ptujkega šnopsarskega lista.

š Iz šolske službe. Začasna učiteljica v Lehnu, Amalija Orehek, je nastavljena stalno na isti šoli; nadomestni učitelj Leopold Omerza je imenovan za stalnega učitelja na petrazredni deški šoli v Studencih pri Mariboru; v stalni pokoj je stopila učiteljica na dekliški šoli v Mariboru, Marija Manich. — Učitelj Stanko Šunderl v Prihovi pri Konjicah je imenovan okrajnim pomožnim učiteljem.

š Boj z vlomilci. Iz Brega pri Ptuj nam poročajo: V eni zadnjih noči je bil vlomljen po posestniku Francu Rogina v Pobrezah. Ukradene je bilo okrog 5 meter-skih stotov koruze. Kot tatvine sumljive so zaprli kmečke sinove Janeza Fridauerja, Rudolfa Štrafelo in Janeza Klajnskega, medtem ko je več drugih soudeležencev pobegnilo. Ko je pri aretaciji hotel orožnik Zlatar že večkrat prej kaznovanega Fridauerja ukleniti, je ta naglo skočil na njega, ga podrl na tla in ga pričel daviti z levo roko. Z desno roko je pa izkušal orožniku Šupanu vzeti puško. Fridauerja je sunil orožnik z bajonetom. V tem so pritekale Fridauerjeve sestre in mati, ki so izkušale Fridauerja iztrgati orožnikom in so jima pri tem trgale obleko s telesa. Fridauer je vsled rane z bajonetom obležal in so ga morali spraviti v bolnišnico. Vse obilne tatvine, ki so se dogajale v zadnjem letu v ptujskem okraju, je izvrševala ta družba. Ukradene stvari so tatovi potem prodajali na gotove kupce in denar zapravljali po gostilnah. Več okradenih kmetov si zaradi strahu pred maščevanjem od strani tatov tatvin ni upalo izdati, dasiravno so vedeli za tatove.

Perutninarska razstava v Ljubljani.

Perutninarska razstava se otvori 30. marca ob deseti uri dopoldne na vrtu Uniona. Dekoracije so jako lepe in napravijo gotovo najlepši vtis na obiskovalce. Najlepše dekoracije bodo tudi razni krasni ptiči in druga športna in eksotična perutnina, ki bo razstavljena poleg koristne. Razun naših kranjskih plemen bodo razstavljena mnoga druga k nam vpeljana in pri nas že aklimatizirana plemena. Nekatera so naravnost krasna in vzbude gotovo zanimanje in občudovanje. Ta razstava bo dokaz javnosti, da smo prišli tudi na tem polju naprej.

Prihko za obiskovanje perutninarske razstave smo dali obiskovalcem iz dežele na soboto, nedeljo in ponedeljek. Ljubljancani in okoličani pa imajo najlepšo priložnost v nedeljo. Kdor se zanima za to panogo, naj ne zamudi lepe prilike, ker mu ne bode žal.

Razstavljalec perutnine opozarjamo, da zanesljivo in ob pravem času pošljejo pripravljene skupine na razstavo, da ne bo zmešnjav.

Dnevne novice.

+ Gospod poslanec dr. Ravnihar se je izvolil na shodu pri »Moharju« v Spodnji Šiški hudo razkoračiti. Razlagal je, kako je nastopal v parlamentu proti justičnim razmeram na jugu. Povedal pa ni, kako je z isto vlado, katero zaradi njenih germanizatoričnih tendenc tako junaško napada, glasoval. S svojim praznim govorjenjem ne bo dr. Ravnihar na justičnih razmerah ničesar izpremenil. Stranka, kateri dr. Ravnihar pripada, se je glede slovenske opozicije na Štajerskem, ki ima za namen doseči za slovenski Štajer popolno narodno avtonomijo, postavila popolnoma na stran Nemcev, in zato je njeno vpitje ob priliki zadnjih sodnijskih imenovanj na Spodnjem Štajerskem le gola hinavščina, ki naj zakrije njeno izdajalsko politiko. Liberalcem je samo za sodnike, ker so izvečani njihovi pristaši in bi radi prišli h kruhu. Ne vidijo pa, kako si marsikateri slovenski sodnik sam ves ugled podkupa, ker se postavlja na stran ljudstvu sovražnega liberalizma. Dokler se bodo na Slovenskem na polju justice taki pojavi pokazali, kakor do zdaj in kakor jih zopet vidimo v zadnjem času, se slovensko ljudstvo za avanzement gospodov sodnikov ne bo moglo zavzemati tako, kakor žele to gospodje liberalci. Stranka, ki je sklenila na Kranjskem zvezo z Nemci, na

Štajerskem pa sklepa resolucije proti narodni slovenski obstrukciji, naj s svojo narodno krinko ne slepi slovenskega ljudstva, ki ve, da se za to krinko skriva gola sebičnost. S. L. S. je prva začela resen in tudi uspešen boj proti nemškemu nacionalizmu in bo tudi na polju pravice izvajala slovenskemu ljudstvu njegove pravice, seveda ne s kričanjem in frazarjenjem v kaki šišenski gostilni.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko in Ljubljano ima v petek, dne 29. marca t. l. ob 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Volitev predsednika, podpredsednika, provizornega predsednika in treh računskih pregledovalcev. 5. Sestava odsekov. 6. Volitev dveh zborničnih zastopnikov pri komisijonalnih obravnava radi zagotovitve vojaških naravnih potrebščin. 7. Volitev zborničnih zastopnikov v šolskih odborih obrtnih nadaljevalnih šol v Radovljici, na Bledu, Krškem, Toplicah (Zagorju), Šmartnem pri Litiji in v Ribnici. 8. Volitev namestnika člana pridobinske deželne komisije.

O slavnosti zasiditve prve lopate za belokranjsko železnico obirno poročajo tudi hrvaški dnevniki; »Hrvatska« srčno pozdravlja gradnjo te železnice, ki bo Slovence in Hrvate še tesneje zvezala.

Položnice smo priložili sobotni številki »Slovenca«. Vsi, ki jim koncem marca poteče naročnina, naj se jih izvolijo poslužiti pravočasno.

Vič. Naš »prijatelj« liberalni dopisnik z Viča se je z vs silo vrgel nad tukajšnje učiteljsko. Ko bi bilo to njegovega, liberalnega mišljenja, bi ga gotovo povzdigoval v deveta nebesa. A ker mislijo drugače kakor on in so mu že parkrat prečitali liberalne nakane, se maščuje nad njimi s tem, da nekaj časa sem zlija svoj liberalni žolč nad oba p. kateheta kakor tudi nad ostalo vrlo učiteljsko. Do zdaj smo mislili, da imamo opraviti z inteligentom, ki ima o pravi vzgoji vsaj glavne pojme, a njegovi dopisi so nestvor laži, obrekovanja, zavijanja. S človekom, ki ima vsled liberalnega navdušenja zmešane pojme, se v bodoče ne bomo prekljali, ker resnice ni zmožen uvideti. Zato se bomo za naprej ravnali po starem, zdravem kranjskem pravilu: Z norcem se ni bosti! Šli bomo pa vkljub njegovemu bevskanju svojo pot neprestrašno dalje kakor do zdaj v jasni zavesti, da mora biti naše delovanje posebno dobro in hvalevredno, ker liberalni bandi dela toliko skrbi. Za svoje delovanje je šol ali pa v cerkvi smo pa pripravljeni vsikdar dati odgovor poklicnim oblastem, ne pa nepoklicanim fantalinom.

Izprememba poštne okrajev. Vas Dolenje Lakniče, ki so spadale doslej v poštne okraj Šmarjeta, pripadajo odsihmal k c. kr. poštnemu uradu v Mokronogu. — Istrske vasi: Črnotič, Podpeč, Praproče, Zanigrad in pa Zazid, ki so bile doslej v poštne okraju Podgorje, spadajo doslej k c. kr. poštnemu uradu Črnikal. Sela: Kortina, Poštutič in Urihi doslej v poštne okraju Buzet, pripadajo odsihmal k poštnemu uradu Draguč.

Razpis stavbnih del na državni železnici. C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Trstu odda v postaji Koper na progi Trst—Poreč stavbna dela za razširjanje naprav za tovorno službo. Tozadevna pojasnila se dobe pri oddelku III. c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu in pri c. kr. obratnem vodstvu v Trstu.

Iz Hrvaške.

Prestolonaslednik in drugi nadvojvoda o razmerah na Hrvaškem. Iz Zagreba poročajo »Hrvaški korespondenci«, da se je prestolonaslednik Franc Ferdinand ob priliki splavljenja »Tegetthoffa« pri poslancu Spinčiču informiral o dogodkih na slovenskem jugu. Pri tej priliki je nek drugi navzoči nadvojvoda dejal kanoniku Schwindermanu: »Recite gospodu banu Cuvaju, da je to, kar se zdaj dogaja na Hrvaškem, škandal!« Prestolonaslednik pa je v pogovoru s poslancem Spinčičem tudi pokazal, da hrvaške razmere dobro pozna.

Volitve v hrvaški sabor bodo, kakor se sedaj čuje, dne 13. aprila; ožje volitve pa 15. aprila.

Konferenco srednješolskih ravnateljev skliče hrvaška vlada. Konferenca se bo posvetovala, kako končati stavko srednješolcev.

Za Hrvaško — Bosna? Sarajevski »Hrv. Dnevnik« poroča, da se je skupni finančni minister Bilinski čisto drugače postavil nasproti bosanski saborski deputaciji kakor je bilo pričakovano v časopisju. Čisto brezobzirno je izjavil gospodom: »Jaz

hočem delati, vi pa se odločite, ali hočete z mano delati ali ne. Ako ste pripravljeni za sporazumno delo z vlado, dobro; a potem morate vlado odkriti in brez vsakega ozira na javnost podpirati. Ako pa nečete, bom sabor razpustil in razpuščaj ga bom tako dolgo, da dobim sigurno večino.« Za premislek je saborskim strankam dovolil rok do maja; do tega časa se saborske seje odgodi — brez vladarjevega reskripta tako, da poslanci v tem času naprej vlečejo svoje dnevnice. — Drugo zasedanje bosanskega sabora traja že šest mesecev, a v tem času je bilo le 20 plenarnih sej, v katerih pa ni bil rešen niti en zakonski načrt. Proračunski odsek je zavrzel proračun, tistih 200.000 K, ki jih je zavrženi proračun preliminaril za poslanske dnevnice, je izžrpanih — to je vse. In sedaj je Bilinski razpisal natečaj za dela voljno večino. Bosni se po vsej priliki obeča osoda Hrvatske.

Za katoliški mandat II. kurije v tuzlanskem okraju, ki ga je popolniti vsled odpovedi dosedanjega poslanca A. Cvijetića, je volivni odbor postavil za kandidata glavnega urednika »Hrv. Zajednice« Vekoslava Jelavića, ki vsled sporazuma pravašev ne bo imel protikandidata.

Salih Šahinagić ozdravel. 24. t. m. je zapustil sarajevsko bolnišnico dijak Šahinagić, ki je bil ranjen ob znanih demonstracijah v Sarajevu. Občinstvo je privedlo dijaku, ko je stopil v kočijo, velikanske ovacije.

Krojaški štrajk v Zagrebu. Krojaški pomočniki v Zagrebu so pred osmimi dnevi predložili mojstrom zahteve za zvišanje plače, skrajšanje delavnega časa in nekaj drugih načelnih zahtev. Ker mojstri zahtevam niso ugodili, marveč predlagali pogajanja, so pomočniki stopili v štrajk.

Atentat z bombami na savski most v Brodu. Nedaleč od savskega mostu v Brodu je opazil železniški čuvaj v noči od 11. na 12. t. m., kako se ob progi plazijo tri nevarne osebe. Svojemu predstojništvu je javil, da sta pod mostom samim dva neznanca svetila, tretji pa je vrtal in polagal eksplozivni material v zvitane luknje. Kolodvorski uradnik v Brodu je bil seveda ves razburjen vsled te vesti ter je o celi stvari obvestil mestno policijo in orožništvo v Brodu in Garčini. Proti neznanim napadalcem se je pričela velika gonja. Obema orožniškima postajama v Brodu in Garčini je bilo naročeno, naj takoj odpošljeta močne orožniške oddelke na poizvedbo. Brodski orožniki so krenili proti garčinskim, a garčinski proti brodskim. Šli so tiho in polagoma, oddaljeni za nekaj korakov drug od drugega. Uprava železniške postaje je dala takoj na razpolago eno lokomotivo z osmimi dobro oboroženimi uslužbenci, da preiščejo progo. Kako je bilo vsem pri duši, si lahko mislimo. Kajti v vojski padajo vedno oni, ki so v prvih vrstah, in tudi oni so bili prvi na vrsti, da jih more pogoditi bomba, peklenski stroj ali pa pasti anarhistom v roke. Za ves ta čas je bil ves promet na progi ustavljen. Brzovlak, ki bi prvi moral prevoziti nevarno mesto, je bil ustavljen v Vrpolju in je vozil čez uro po podanih informacijah tako počasi dalje na veliko začudenje potnikov, da so ga mogli spremljati brzih korakov orožniki. Celo noč so patrolirali ob progi in zjutraj ob tretji uri so našli krivce. V noči od 11. na 12. t. m. namreč so se dogovorili trije moški z ozirom na svoj trezni preudarek, da gredo na lov — na žabe, ker je sedaj ta doba za ta šport. Seboj so imeli dve svetilki in potrebne priprave. Lov se je imel vršiti ob železniški progi, ob kateri je veliko močvirnate zemlje. Železniškemu čuvaju (17letnemu dečku, Mažaru) se je zdelo vse to sumljivo in telefoniral je o atentatu na most. Ko so došli orožniki, so bili žabji lovci že davno gotovi s svojim poslom ter so sedeli v gostilni pri časi vina.

Gospodarsko mažarske agrarne banke. Ob priliki procesa proti uradniku mažarske bosenske agrarne banke Hamdiji Spaho, ki je bil zaradi poverjenja 29.000 K obsojen na 5 let ječe, je sodni dvor priznal kot olajševalni vzrok »pomankljivost kontrolnega ustroja v dotični banki«. Tozadevno sodno postopanje je bilo v ostalem, kot trdi list »Zeman«, velika blamaža pred javnostjo, kajti pokazalo se je pri tej priliki, da vlada v omenjenem mažarskem zavodu največji nered. Mogoče so bili Mažari preveč navdušeni, ko so otvorili agrarno banko, da bi Bosno in bosensko ljudstvo gospodarsko okupirali, pa so pozabili na marsikaj, kar bi jim ne škodovalo.

Marija Jambrišak, učiteljica pedagogije in metode na dekliškem liceju ter ravnateljica višjih ljudskih šol v Zagrebu, je po 40letnem vzornem in velospesnem delovanju na lastno prošnjo vpokojena. Vladi ji je ob tej priliki izrekla popolno priznanje in zahvalo, licejski učiteljski zbor pa ji je poklonil posebno spominsko knjigo s slikami vseh onih krajev, zgradb in ustanov, kjer je gđ. Jambrišak delovala oziroma so nastale po njenem prizadevanju. Gđ. Jambrišak si je pridol

bila velik zaslug tudi izven šole na polju ženske probeje in človekoljubja.

Mohamedanska centralna banka za Bosno in Hercegovino. Z 31. t. m. se konča rok za subskripcijo akcij mohamedanske centralne banke. Uspeh tega najmočnejšega mohamedanskega finančnega podjetja je izreden, kajti vse delnice so že oddane. 1. aprila bo vplačanih 300.000 K in z ozirom na statute pa bo po konstituiranju zavoda izvršeno v dveh mesecih nadaljne vplačilo delniškega kapitala. Obstoječ novega podjetja je torej zagotovljen.

Koroške novice.

k Slov. kršč. soc. delavsko društvo za Celovec in okolico je imelo dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer občni zbor. Iz poročil posnemamo, da je uprizorilo društvo v preteklem društvenem letu osem gledaliških predstav v hotelu »Trabesinger«, kjer ima svoj društven oder. Predstave so bile vselej dobro obiskane. Društvo nudi 40 članom stanovanje in ima v ta namen najeto od Mohorjeve družbe več oseb. V društvu je odsek Orla, ki šteje že 40 članov, ki pridno telovadijo. Vršilo se je več predavanj; govorili so na teh dr. Ehrlich, dr. Rožič, Fr. Smodej, župnik Trunk in dr. V društvu se je vršil pozimi socialni tečaj. Knjižnico so pridno obiskovali vojaki (17. pešpolka) in so si izposojevali knjige. Kakor druga leta, se bodo vršile tudi letos dne 27., 28., 29., 30. in 31. marca v cerkvi sv. Duha slovenske postne pridige ob 8. uri zvečer. Denarno stanje društva je sedaj ugodno — ni več primanjkljaja, kakor dosedaj tekom sedem let društvenega delovanja. Dr. L. Ehrlich je imel poljuden govor o socialni demokraciji in o krščanskem socializmu. — V odbor so se razen starih odbornikov izvolili tudi trije člani Orla, da bo delovanje tem uspešnejše.

k Duhovniška vest. G. I. Vuk, provizor v Kotmarjavi pri Celovcu je imenovan za provizorja v Borovlje. Oskrboval bo kot tak tudi župnijo Podljubelj.

Poštni uslužbenci.

Ij Občni zbor ljubljanske krajeвне skupine Zveze c. kr. poštne in brzojavne uslužbencev se je vršil v pond. popoldne v gostilni »Leon« v Florijanskih ulicah. Otvoril ga je predsednik Košenina, ki je pozdravil navzočega zastopnika tržaške skupine g. Mohoriča, zastopnika gorenjskih tovarišev g. Čopa in ostale ter imenuje za zapisničarja Cundra. Nato se je odobrilo prečitani zapisnik lanskega občnega zbora. Iz poročila blagajnika g. Heuffla posnemamo, da je imela skupina leta 1911 1679 K 20 vin. prejemkov, na centralo je poslala 1562 K 84 vin. Ostanek leta 1911 znaša torej 160 K 36 vin., ostanek leta 1910 110 K 89 vin.; skupaj 228 K 25 vin. Stroškov je imela skupina 127 K 18 vin., ter je od preostanka 101 K 7 vin. naloženo v ljubljanski Mestni hranilnici 50 K 25 vin., v ročni blagajni pa je 50 K 82 vin. Bolniške podpore so prejeli člani od centrale 1976 K za 988 dni bolezni po 2 K na dan. Koncem marca letošnjega leta pa znaša premoženje skupine 193 K 15 vin. Blagajnikovo poročilo se je odobrilo in se mu je izrekel absolutorij. Za ureditev nekkih internih društvenih zadev se je izvolil odbor petih članov, in sicer gg.: Kalan, Engelman, Goljar, Bavdek in Ham. Pri volitvah v odbor so bili izvoljeni: Za predsednika Fr. Zajec, za namestnika Anton Bavdek; za blagajnika J. Goljar, za namestnika Friderik Jovan; za tajnika Anton Valentin, za namestnika Leopold Božič; za preglednika knjig Mat. Cuderman, za namestnika Mat. Prošek; za boln. preglednika Ivan Marinko, za namestnika Jožef Bizovičar, za knjižničarja Ivan Vogelink, za namestnika Fr. Pogačar; za odbornike I. Kosmač, Ant. Ravnikar, I. Kristan in za namestnika Matija Sintič, Rok Antončič in I. Eržen. Za delegata na občnem zboru zveze na Dunaju se je imenoval novoizvoljeni predsednik Fr. Zajec. Pri slučajnostih je poudarjal zastopnik tržaške skupine g. Mohorič potrebe sloge ter očrtal položaj zahtev poštne in brzojavne uslužbencev. Državnozborni odsek za drž. uslužbence je spoznal zahteve poštne uslužbencev za upravičene, toda vlada se jim upira, češ, da nima denarja. Denarja pa bi bilo dovolj, ako bi se skrbelo po besedah dr. Šusteršiča, da bi bilo manj tistih, ki nosijo zlate ovratnike in so hofrati, ter več onih, ki morajo nositi vreče. Trdna zveza med vsemi poštne uslužbenci pa je v svrhu zboljšanja njihovega gmojnega položaja nujno potrebna. Ko se je nato razpravljalo še nekatere malenkosti o glasilu »Poštni rog« in ko se je sklenilo, da prirede letos na cesarjev rojstni dan ljubljanski poštne uslužbenci slovesno sv. mašo z godbo, kot je bila navada v prejšnjih letih, se je občni zbor zaključil s slava-klici cesarju.

Poslovanje modernih modnih tvrdk.

V odličnih francoskih obmorskih kopališčih je videti vedno mnogo ljudi, ki jih ne zanima niti jasno nebo niti modro morje. Edino njihovo delo obstoji v tem, da opazujejo od ranega jutra do poznega večera, razne ljudi ter jih skicirajo. To so takozvani »modni vohuni«, ki delajo za velike modne tvrdke. Seveda niso to Francozi, temveč odposlanci drugih narodov, ki pošiljajo v svojo domovino modnim tvrdkam načrte najnovejših produktov francoskega okusa. Po dveh, treh tednih vztrajnega dela imajo natančne podatke o blagu, barvah, kroju in klobukih ter se vrnejo k svojim delodajalcem, ki potem naroče po daljšem posvetovanju iz Pariza modele, ki jih smatrajo za primerne za svojo deželo. Nato se šele prične pravo delo v modnih tvrdkah. Pariški modeli se seveda ne posnemajo čisto do pičice. Niso vedno estetični vzroki, zaradi katerih sprejmejo voditelji modnih tvrdk kako novo modo. Tvrdka sklene vporabiti kake prav živahne barve, smaragdno-zelene, črno-rdeče ali kake druge ter ima pri tem vedno skrivno misel, da bo to postopanje privabilo odjemalce, kajti vsa oblačila, ki so narejena iz popolnoma novega blaga in v popolnoma novih barvah smatrajo strokovnjaki (in katera dama to ni?) na prvi pogled za »zadnjo modco«. Največ je odvisno od tega, da se vidi, ali gre za letošnjo, lansko ali celo starejšo modo. Največje modne tvrdke, n. pr. velikanška podjetja v Londonu in New Yorku, so podobne dandanes v svoji upravi bolj kakor oblasti kot pa trgovskemu obratu, tako obirno je izpeljano njihovo poslovanje. Prodaja mora biti urejena popolnoma potrebam občinstvu primerno. To pa ne zadostuje, da se ozira samo na letne čase, temveč reklamni oddelk mora na primer oni dan, ko izve, da se je prodalo večje število kopalnih oblek, iz česar sklepa, da se je predčasno začela kopalna sezona, takoj par izložbenih oknov okusno opremiti s kopalnimi kostumi in enakimi stvarmi in delati ogromno reklamo za vse, kar je za kopanje potrebno. Ena izmed največjih modnih tvrdk v New Yorku, Wanamaker, ima celo lastne poročevalce v svojih prodajalnih lokalih, kakor tudi v konkurenčnih trgovinah, ki jo obveščajo o tekočih dogodkih, v kolikor pridejo v podjetju v poštev. Naprava, ki spada tudi v ta oddelk in ki jo je iznašla neka londonska tvrdka je — kritika. Kritika je poverjena dami, ki ima poleg okusa tudi smisel za trgovino. Njeno delo obstoji v tem, da se suče med radovedneži pred izložbenimi okni, posluša njihove pogovore in da more tako dati dragocene mgljaje, kaj je treba izboljšati pri tem ali onem. Poleg tega pa obstoji njeno delo tudi v tem, da v prodajalnih lokalih opazuje kupce in pri tem določa, kako bi prodajalci najboljše mogli ustreči željam kupovalcev. Težko je rešiti pri zelo velikih modnih tvrdkah vprašanje glede osobja. Koliko je treba prodajalcev v posameznih oddelkih, preračunajo mnoga podjetja po letnem prometu. V časih pa, ko se vrše velike razprodaje, je dostikrat treba nekatere dni osobje podvojiti. Neko londonsko podjetje je za take slučaje našlo lep izhod. Med njegovimi prodajalkami se jih vsako leto mnogo pomoži in tako opuste tudi službo. O teh bivših prodajalkah vodi podjetje natančen zapisnik. Kakor hitro se priredi kaka razprodaja, se obrne podjetje na svoje bivše, sedaj omožene prodajalke, in večina jih pride rada za nekaj dni na delo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Na debelo.

»Gospod zobozdravnik, koliko pa računate, če mi izderete en zob?«

»Eno krono. Če si jih daste izdreti dvanaest, dam deset odstotkov popusta.«

Se ne poboljša.

Telesni kočijaž Friderika Velikega je bil vsem znan radi neizmerne svoje grobosti. Kralj je bil sicer dolgo potrpečljiv z njim, vendar pa, ko je videl, da je kočijaž vsaki dan predrzneji v grobosti, da je dal zapreti v trdnjavo Spandau. Čez nekaj mesecev je ogledoval kralj trdnjavo in tam je zapazil tudi kočijaža na vozu.

»Kako se počutiš, Christian?«

»He, kako? Meni je vseeno, če vozim Vaše Velikanstvo, ali pa — gnoj!«

Friderik se je zasmejal in rekel nepoboljšljivcu: »Prost si, Christian, pridi in vozi zopet — kralja!«

Trud zastoj.

Generalu Rivarolesu je odbila krogla iz topa nož. V bitki pri Neerwinden mu jo zopet odbije, toda leseno, prave mesene ni imel več. »Norci«, pravi ravnodušno,

»ne vedo, da imam doma še šest lesenih nog v zalogi.«

Prebrisan fant.

Oče pelje sinčka prvič v gledališče. Igrali so ravno neko opereto. Med igro opazi oče, da dela sin voz na robcu.

»Kaj pa delaš Francelj?« ga vpraša.
»No, voz, da ne pozabim melodije.«

Ljubljanske novice.

Ij Kršč. ženska zveza ima v četrtek, dne 28. t. m. ob 4. uri popoldne predavanje v Ljudskem domu. Predavatelj g. dr. Jerše.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo vabi k predavanju, katero bo v četrtek, dne 28. t. m. ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih v mežnariji. Predava g. prof. Iv. Grafenauer.

Ij Ljudski oder igra na cvetno nedeljo, dne 31. marca ob pol 8. uri zvečer in na velikonočni ponedeljek, dne 8. aprila ob 4. uri popoldne izvirno slovensko dramatizacijo g. dr. Gvidona Ranta, franciskana in profesorja teologije »Dekle z biseri«. Igra je prirejena po silno priljubljenem »Slovenčevem« podlistku in je izšla tudi kot roman v knjigi. Dramatizirano je delo jako spretno in vsebuje vse polno efektnih prizorov. Za velikonočni čas se je odločil »Ljudski oder«, da vpripori to nabožno igro iz dobe katakomb in jo je opremil s krasnimi kulisami. Vstopnice za obe predstavi se dobe od danes naprej v predprodaji v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Posebno opozarjamo p. t. goste z dežele in okolice, da je igra jako primerna za vse diletantske odre, da si jo pridejo ogledat in si zagotovijo vstopnice v naprej.

Ij Zavozena mestna zastavljalnica. Mestno gospodarstvo se kaže v vedno bolj slabi luči. O tem je pričala tudi včerajšnja seja kuratorija mestne zastavljavnice. Na dnevnem redu je bilo v prvi vrsti konstituiranje. Franchetti je dobil za županovega namestnika v kuratoriju dva glasova, Smole en glas, zastopnik S. L. S. občinski svetnik g. Ložar je oddal prazno glasovnico. Šele pri tretji volitvi, ko je dr. Tavčar zaklical Franchettiju: »Boš ja samega sebe volil!«, je bil šele Franchetti izvoljen. Pri seji se je na poseben način reševal cenilec Krapež in pa korist mestne občine. Sklenilo se je namreč, da se odgovornemu cenilcu g. Krapežu, ki ceni tudi oblačilne predmete, od meseca avgusta dalje mesečno poviša plača za 20 kron, da pa ta znesek nazaj gre v odplačilo zaostalih predmetov, kateri po tretji dražbi preostanejo. Tako naj občina plačuje to, za kar se zmoti g. Krapež. Silno originalno! Občinski svetnik g. Ložar je vprašal g. župana, koliko se cenijo ti sedaj zaostali predmeti. Pojasnil je to g. Est, češ, da od 4000 do 5000 kron ter pripomnil, da je ta zastavljalnina jako nevarna tako za g. Krapeža kot za zavod. Občinski svetnik g. Ložar je tudi vprašal, ako se je sploh kdaj kak proračun napravil. G. Est je omenil, da sta g. Volc in on Est enkrat sestavljala proračun, katerega pa sedaj ni več na razpolago! G. župan je nato naročil, naj se sestavi nov proračun. Nato je določil kuratorij gg. Bonača, Franchettija in Ložarja, naj pregledajo oblačilne predmete in te prej ko mogoče postavijo na dražbo. Znani narodni socialisti škrlj, ki je prej cenil zastavljeno oblačilo, je imel tako blago srce za mestno občino, da je previsoko cenil, seve tudi ono, kar je on sam zastavil. Tako se odkrivajo vedno lepše stvari. Dokler ni bilo zastopnikov S. L. S. v občinskem svetu, se je vse to davkoplačevalcem prikrivalo, sedaj se pa morajo čistiti razmere. Vsak dan se odkrivajo tako gorostasne stvari, da se županu nič ne čudimo, če hoče razne luknje, ki se odkrivajo, mašiti s svojimi »fermanji«. Druga stvar je seve, če ne bodo davkoplačevalci mnenja, da je skrajni čas, da se dá občinskim svetnikom prilika s polno lučjo posvetiti v zavozene razmere.

Ij Humoristična reklama. »Jutro«, predno preneha izhajati, bi rado nabralo nekaj inseratov. Ker mu trgovci ne zaupajo in odklanjajo inseriranje v listu, ki bo po lastni izjavi v kratkem moral prenehati z izhajanjem, je »Jutro« napisalo nekaj prav neprostopolnih humorističnih stavkov o »koristih« inseriranja v tem propadlem listu. »Jutro« modruje: »So trgovci in podjetja v Ljubljani, ki pravijo: Ja, vsaj bi človek še inseriral v »Jutro«, pa kaj, če pa ne vemo, če bo še šlo. — Nikar tako ozko-srčni, gospodje! Vsaj ravno, če ste prepričani, da »Jutro« ne bo izhajalo, je to le v Vašem lastnem interesu, če ravno v tem času inserirate. Vsaj vsakdanji bravci »Jutra« vsako jutro komaj pričakujejo, kaj bo, ali pride še »Jutro«, ali ne, in kako se razvija kriza. Umevno je, da se vsak čitatelj posebno zanima, kateri slovenski trgovci in podjetja ravno v tem času inserirajo. (Menda radi tega, kdo so še tisti naivneži.) Ali ni ravno ob tem času reklama najbolj uspešna? Kaj se imate torej bati, če ravno v tem času še bolj inserirate kakor navadno? — Res, neprostopolni humor je časih najboljši!

Ij Razstava slik k delom H. Sienkiewicza v »Mestnem Domu« obsega 75 števk. Najboljše med temi so v oljnati črno-beli tehniki izvršene slike St. Batowskega. Tudi je razstavljenih več drugih akvarelov in oljnatih slik raznih poljskih umetnikov in tudi razne vrednosti. Razstava še dokaj dobro učinkuje, le adjustiranje slik bi bilo želeli drugače, kajti široki neokusni parsepartouti marsikatero dobro delo kvarijo. Razstava je še dokaj dobro obiskana.

Ij Občni zbor gremija trgovcev. Ker je v veliki dvorani »Mestnega doma« razstava slik, se bo vršil občni zbor gremija trgovcev v mali dvorani Mestnega doma, vhod pri mestni ledenici. Občni zbor se vrši dne 31. t. m. ob 9. uri popoldne.

Ij Gostilničarska vest. Gospa P u a, bivša kavarnarica, je kupila od gosp. Ivana Goršiča restavracijo na sv. Petra predmestju, katero prevzame dne 1. maja.

Ij Jez v Gruberjevem prekopu poleg domobranske vojašnice mora biti do konca prihodnjega meseca gotov. Urejen bo tako, da se bodo po potrebi odpirale in zapirale zatvornice z električnim tokom, oziroma mehanizmom.

Ij Zadnja povodenj je preplavila precejšen del njiv in travnikov po Hauptmanici, Ilovici in Črnivasi na barju. Škode ni posebne napravila; le blata in peska je nanosila voda obilo nanje.

Ij Nevarna igrača. Čevlarski vajenec Josip Smole se je dne 11. t. m. igral s flobert-pišcolo ter se pri tem obstrlel na prstih desne roke.

Ij Prešič ga je ugriznil. V klavnicu dne 25. t. m. je ugriznil mesarskega pomočnika Ivana Prepeluha prešič, ko ga je klal, tako nevarno v levo roko, da je moral iti iskat pomoči v bolnišnico.

DRUŠTVA.

Brezje. V nedeljo, 17. t. m. je v tukajšnjem izobraževalnem društvu predaval deželni sadjerejski instruktor g. Humek. Govoril je o oskrbovanju sadnega drevja ter o novih nasadežih.

Razne stvari.

Ponesrečeni turisti na dunajskem Snežniku. Včeraj popoldne je našel oddelek dunajskih vojakov še zadnja 4 mrtva trupla turistov, katera je snežna lavina zasula. Vseh 11 turistov je lavina zadušila, enega pa še pogrešajo. Ko je cesar zvedel o nesreči, je bil zelo ganjen.

Pol milijona deficita ima češko šolsko društvo »Komenský«. Deficit bodo Čehi pokrili z darovi.

Tri milijone mark za dobrodelne zavode. Trговец Vollsack je zapustil mestu Draždane tri milijone mark za dobrodelne zavode.

Samoumor bančnega ravnatelja. V Budimpešti se je ustrelil včeraj ravnatelj agrske hipotečne banke, Aladar Szanto.

Učenec zabodel profesorja. V Sredu je napadel v šolskem poslopju neki gimnazijec profesorja Stamenio in ga z nožem tako razmesaril, da je profesor kmalu nato umrl. Učenec se je zmaščeval zaradi tega, ker mu profesor ni hotel povedati raznih matematičnih nalog, ki bi jih pri skušnji učencem stavil.

Vodno čudo v Pompejih. Pri najnovejših izkopavanjih v Pompejih, ki se vrše nasprotno s prejšnjimi v severozahodni smeri, so spravili na svetlo nov del »mrtvega mesta«. Zasledili so eno glavnih prometnih žil starih Pompej. V že izkopanih delih so krasno ohranjene, z napisi pokrite stene in »tabulae« neprecenljive zgodovinske vrednosti. Cela nanovo odkrita proga se kaže kot središče trgovskega življenja v Pompejih in tvori s svojimi bogatimi izlozki pravo zakladnico arheoloških dragocenosti. V eni izmed teh trgovin so našli še krasno ohranjeno peč iz žgane ilovice in v njeni izdolbeni ponvi še celo vodo, s katero je bila napolnjena 24. avgusta leta 79. po Kristu-rovem rojstvu. Ta voda je bila, ko so jo zasledili, še tako čista in jasna, kakor je bila onega nesrečnega dne, ko je pokopal Pompeje ognjeni in pepelnati dež.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Telefonska in brzojavna poročila.

BENKOVIČ ZA ZAHTEVE RUDARJEV. Dunaj, 27. marca. V današnji seji poslanske zbornice je predsednik dr. Sylvester grajal poslanca dr. Vrstovška in dr. Markhla zaradi nekaterih žaljivih izrazov. Nato se je nadaljevalo posvetovanje o zakoniti uredbi plačilnih razmer rudarjev. Govoril je poslanec Benkovič, ki se je zavzemal za šti-

rinajstredno izplačevanje, prepoved izplačevanja na nedeljo in odbitkov za svečavo. Nato je govornik opisoval plačilne in delavne razmere rudarjev v trboveljskem premogovniku.

VELIKE NESREČE V GORAH.

Dunaj, 27. marca. Na Hochschwabu se je ponesrečilo več turistov. Pogrešajo turiste Edelhoferja, Schusterja, Teinerja in neko učiteljico. Pogrešajo tudi 27 letnega uradnika Bauernsaksa in 26 let starega elektromonterja Klotza, ki sta napravila v praznikih izlet na Dachstein.

NAPADALCI NA AVTOMOBIL, V KATEREM STA SEDELA DVA NADVOJVODA, OBDOJENI.

Rovinj, 27. marca. 5. junija lanskega leta sta 17 letni Mihael Butkovič in 14 letni Paskval Mattias na cesti iz Dignana v Fazano položila več kamnov z namenom ustaviti nek avtomobil, v katerem so slučajno sedeli nadvojvoda Karol Franc Jožef in Maksimilijan, znani Kuppelwieser iz Brionov, en članik in arheolog dr. Gnirs iz Pulja. Avtomobil se je nekoliko poškodoval. So diške v Rovinju je obsodilo vsled tega Butkoviča na štiri mesece težke ječe, Mattiasa pa na tri tedne.

ANGLEŠKI RUDARSKI ŠTRAJK.

London, 27. marca. Nižja zbornica je sprejela po izredno dolgi seji postaviti o minimalni plači rudarjev z 213 glasovi proti 48 tudi v tretjem branju. Dočim so zadnjič, ko se je šlo za drugo branje, konservativci glasovali proti, delavska stranka z vladno in Irco pa za, so zdaj glasovali vsi za, razen delavske stranke, ki je zdaj proti. Voditelj delavske stranke je izjavil, da stranka zdaj, ko je večina odklonila, da bi se postavno fiksirala minimalna plača na pet šilingov in prepušča določitev vsote paritetični komisiji delavcev in delodajalcev, glasuje sploh proti vsemu zakonu. Delavci se namreč boje, da bi predsednik komisije dirimiral za še nižjo plačo, kakor je zdaj v navadi. — Kaj bodo delavci zdaj storili, je še čisto nejasno.

Preblavske rudninske vode.

Staroslavne natronske kislice velike vrednosti in izvrstnega okusa, neprekosljive čistosti in velike vsebine ogljikove kisline.

Preblavska slatina,

najčistejša alkalska rudninska voda, preizkušeno zdravilna pri motenjih prebave in menjavanja snovi, katarjih, kamenu, boleznih v mehuru in na ledicah.

Preblavski livadni vrelec,

ogljikove kisline velebogata, narav. natronske kislice, vsled prijetno rezočega okusa prav posebno pripraven za briganje vina, za mešanje s sadnimi sokovi in je tudi brez vsake primesi uživan izborna osvežilna pijača.

Dobiva se v Ljubljani pri tvrdkah: A. Šarabon, Mih. Kastner, Pet. Lassnik, A. Stacul, T. Mencinger ter po vseh lekarnicah in specerijskih trgovinah ter pri vrelski razpošiljalnici Preblau, Ko-roško. 918

V najem se odda ali prodaja 913

mesarija

z vso pripravo in hlevom v industrijskem kraju na Gorenjskem. Poizve se pri lastnici

Ter. Varl v Kropi.

Mnenje gospoda dr. M. Kohenoffa Berkovitza.

Gospod J. Serravallo,

Trst.

S tem pismom Vam poročam o uspehih svojih poizkušanj z Vašim Serravallovim Kina-vinom z železom. Dosegel sem izvrstne uspehe pri moji klienteli, posebno pa pri konvalescentih, malokrvnih in nevrastičnih bolnikih, katerih ima mnogo naša dežela vsled malarije. Vaš preparat je znan kot jako dober in se razlikuje od drugih vin po svojem dobrem okusu. Lahko je prebraven in hitro učinkuje.

Berkovitza, 13. oktobra 1908.

Dr. M. Kohenoff.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Paluvina v 24 urah v mm
26	9. zveč.	744-4	12-5	sr. svzh.	jasno	
27	7. zjut.	743-4	5-0	sl. vzh.	megla	0-0
	2. pop.	738-9	21-1	sl. jzah.	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 9-20, norm. 5-10.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 27. marca 1912.

Pšenica za april 1912	11-37
Pšenica za maj 1912	10-64
Pšenica za oktober 1912	11-34
Rž za april 1912	9-81
Rž za oktober 1912	8-64
Oves za april 1912	9-56
Oves za oktober 1912	9-32
Koruzza za maj 1912	8-69
Koruzza za julij 1912	8-67

Efektiv trdnje.

Zahvala.

916

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja ob nenadomestljivi izgubi naše iskreno ljubljene nezabne soproge, drage in blage matere, stare matere, sestre, gospe

Ivane Žark

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem našo najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo vč. domačemu g. župniku za mnogobrojne obiske v teh težkih dnevih in za častno spremstvo k zadnjemu počitku kakor tudi obema vč. gg. župnikoma iz Begunj. Zahvaljujemo se tudi vsem za mnoge obiske ob času njene bolezni kakor tudi vsem onim, ki so pismeno izjavili svoje sočutje ob žalostnem udarcu, ki nas je tako globoko zadel. Dalje se zahvaljujemo vsem preblagorodnim gospod in gospodam ob blizu in daleč, ki so s svojim spremstvom izkazali naši nepozabni materi zadnjo čast.

Vsem in vsakemu posebej Bog plačaj!

Lesce, dne 22. marca 1912.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

950

Za mnoge dokaze odkritega sočutja, ki so nam došli s tako mnogih strani med boleznijo in povodom smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga oziroma očeta, gospoda

Viljema Strehla

bivšega posestnika in imejitelja srebrnega zaslužnega križca

se čutimo dolžne izreči našo najtoplejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo čast. gospodu župniku dr. Hegemannu za opetovane obiske, kakor tudi za podeljeno tolažbo in govor ob grobu, dalje najglobokejša zahvala gospodoma Albertu in Maksu Samassa, kakor tudi visokorodni gospe Samassa, visokorodni gospe pl. Cron in gospodu ravnatelju Henriku Martinu, ki so nas enako blagovolili tolažiti. Iskrena zahvala za številno udeležbo pri pogrebu in krasne darovane vence kakor tudi vsem soizdatnikom in onim, ki so izkazali dragemu rajniku zadnjo čast.

Ljubljana, dne 27. marca 1912.

Žalujoči ostali.

Službe išče

reven mladenič, ki je z dobrim uspehom dovršil 5 razredov realke. — Ponudbe pod 915 do 31. t. m. na upravo »Slovenca« 915

Tennis žoge, raketi i. t. d.

Klobuki
Cilindri
Čepice
Kravate
Rokavice
Srajce
Nogavice
Žepni robci
Naramnice
Palice
Dežniki i. t. d.
vedno najnovejše v vseh modnih predmetih.
Modna in športna trgovina
P. Magdič
Ljubljana, Franca Jožefa cesta, naspr. glav. pošte.

Ljudski oder.

Kljubovalci. Igrakoz v enem dejanju. Spisal Homunculus.

Spominjam se — ne vem več, pri kateri igri — da je bivši igralec slov. dež. gledališča, Perdan v svoji tedanji vlogi zaklical tedanji junakinji celega dejanja: To je žena! To je žena, sem dejal tudi jaz o Angeli Hrast, ko sem prečital »Kljubovalce«. Prečital, pravim; zakaj, ko sem bil na začetku prvih treh prizorov, sem mislil o njej in njenem prijatelju: Vsakdanja reč! Ali ko pridem do krepkega 5., do pretresljivega 6. in 7. prizora, sem sodbo izpremenil: Redka žena! Pisatelj piše in misli.

Misel, katero nosijo »Kljubovalci« je ta-le: Kdor je grešil, pa se spokoril, je očiščen pred svojo vestjo in more kljubovati nespravljivemu in škodljivemu svetu. Dejanje, kateremu je pisatelj to idejo vdihnil, je kolikortoliko zanimivo izvedeno. Kratka vsebina: Oče Skalar se po 15 letni ječi, kamor je bil obsojen kot morilec lastne žene, vrača v hišo svoje hčere Angele, poročene s sodnikom Hrastom. Prihod Skalarjev deluje kakor huda ura. Hrastovi družini se naenkrat od-tujijo vsi prijatelji, celo ženin Evgen pretrga zvezo z nevesto Ido, Hrastovo hčerjo in naposled odide še sobni najemnik pri Hrastovih, Anton Kovač. To bo torej poraz za celo obitelj. A ne tako. Duh modre žene čuva nad celim dejanjem.

Pisatelj razvije in sklone enodejanko drugače: »Žena je sila, ki vodi moža in ga ne zapusti. In hči ga tolaži in razveseljuje. In oče? Večna dobrohotna volja in ljubezen. To je rodbina!... To je družinska vez! Lahko kljubujemo neizgovinljivi in jeziku.« Le škoda, da izzveneva igrokaz v deklamaciji, kjer bi pričakovali še vso silo nadaljnega razvoja in dejanja. Vendar je tudi kot enodejanka precej krepko delo, le brezpomembni dijak bi lahko in bolje izostal, ker zaradi njega ni dejanje ne globlje, ne zanimivejše, ne resničnejše, ampak ravno nasprotno. Po nepotrebnem trga dejanje in ga popljuje in napravi neverjetnega saj v tehničnem oziru. Oče Skalar vzbuja sočutje, le malo preveč govori. Dosledno risana pa je Angela Hrast. Modra žena, ljubezniva mati in hvaležna hči. Hrast, njen mož je v primeri z njo le hrastič, večsili trši od kamna, pa zopet mehkejši od jajca. Hrastovi otroci, zlasti Ida so pristni tipi iz življenja; samo ko bi bila ta Ida malo bolj globoka in zvesta. Popoldne je vsa Evge-nova, zvečer pa že z novim ženinom dviga kozarec k novi zaroki: »Molče trčimo... presvet je trenutek.« Morda je bila potrebna taka nevesta za konec igrokaza, a svet takih ne potrebuje.

Sedaj pa še naslov. Ali so to »Kljubovalci«? Mislim, da ne. Morda šele bodo? Sodim, da je enodejanka skozinsko zaokrožena, samo da nam je pokazala, kako hči odpušča, mati ljubi in žena vodi in rešuje, kjer se je zdelo, da je že vse izgubljeno. Skalar in njegova družba bi lepše naredila, da je

namesto »Kljubovalcem« na koncu na-pila vrli Angeli Hrast: To je žena! Kdo najde krepkejšo!

Igrali so naši diletanti vobče dobro in so storili vse, kar so mogli. Težko jim je bilo se živeti v salon. Da je bil Verovšek na mestu, se razume in da je podal umetniško kreacijo prve vrste ne samo po igri, ampak tudi po maski, je umevno; Kolar—Skalar je bil prav dober v kretnjah in modulaciji glasu, našel je vsikdar pravo »štimungo« in se zatopil v vlogo docela. Novakova je zašla v patos in vsaj spočetka ni bila naravna; vendar je našla pozneje svojo pot in se odlikovala posebno v prizorih, kjer je prekipevalo čuvstvo. Kinske Ida je bila ljubka naivka, s katero smo posebno zadovoljni. Gorski ni znal za-deti poetičnega Kovača in ni vlogi pri-pomogel do uspeha z glasom, ne s kret-njami. Gruđen—Stöcklingar je bil do-ber, Lojze prav slab; izborna, res iz-bornja je bila mala Mira. Inscenirana je bila igra prav lepo, da uprav rafini-rano. Težki lučni efekti so se posrečili docela in režija je bila prav skrbna.

Murnikov »Napoleonov samovar« je dobra satira, ki ima literarne ambi-cije, a ne literarnega konca. Par prav vilo posrečenih tipov je postavil pi-satelj na oder in običal falsi-pesnike, stare žene, nabirale starin in govo-rančarje. Tehnično je igra v drugem delu slaba, v prvem dobra. Komika je izvečine besedna in le parkrat je tudi cela situacija napisana s komičnim aparatom. Satire je pa vse polno. Ve-rovšek je izzval salve smeha, že pri pr-vem nastopu pozdravljen z gromovitim ploskanjem, a poznalo se mu je, da vlo-ge ni znal. Novak-Jesihar je ustvaril figuro pijanca nad vse realistično in njegov »Zbrali smo se pa vendarle« je bil zelo dober. Igral je naravno in za-sluzi naše častitke. Kalar-Otrobar je imel izborna karikirano masko pesnika in igral z hvalevredno vneto in poglo-bitvijo, samo na soigro ni polagal važ-nosti, ker je govoril publiku, mesto so-igralcem. Sicer je pa znal uveljaviti vse pointe svoje vloge. Skubic-Neroda je tical res v nerodnih hlačah in po-znalo se mu je, da je hotel kopirati surovosti in banalnosti kinematografa, posebno pri padcu na stol. Gorski-Vernik je bil obligaten ljubimec veseligre. Vrhunčeva Ambrozija je bila dobra in naravna, v izborni obleki, žal, da se je smejala; Erjavec-Ljudmila je bila ljub-ka in živa, mestoma celo temperament-na. V celoti je bil tempo pravi in igra je imela uspeh.

Obisk je bil prav dober; želimo pa več točnosti, kakor je bilo v nedeljo, ko se je igra pričela šele ob tri četrt na 8. uro. Splošno pripomnimo, da igralci vrlo napredujejo in da je poznati oči-vidno napredek pri vseh!

E. C.

Na cvetno nedeljo ob pol 8. uri zve-čer in na Velikonočni ponedeljek ob 4. uri popoldne se igra izvirna drama-tizacija »Slovenčevega« podlistka »De-kle z biseri« in je dobiti za obe pred-

stavi vstopnice v predprodaji v Katol. Bukvarni.

949

Rodbini Jeglič-Kunauer javljata pretužno vest, da je nju iskreno lju-bljena tetica, gospa

Ljubica Andrejovič

sinoči, dne 26. t. m. po dolgi mučni bo-lezni, v 64 letu svoje starosti mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb predrage pokojnice bo v četrtek, dne 28. marca iz hiralnice na pokopališče Sv. Križu.

Sv. zadušnice se bodo brale v raznih cekvah.

Selo-Ljubljana, 27. marca 1912.

Brez vsakega posebnega obvestila.

947

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja o priliki izgube našega lju-bljenega očeta, starega očeta in strica gospoda

Franca Pavšeka
zasebnika

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem našo iskreno zahvalo. Po-sebno se zahvaljujemo prečastiti du-hovščini, preblagorodnemu gospodu tovarnarju Karolu Pollaku in njegovi gospe soprogi za vse izkazane dobrote v življenju, posebno pa še ob smrti uri. Dalje se zahvaljujemo Slov. glas-benemu društvu »Ljubljana« za gin-ljivo petje.

Vsem tisočeri Bog plačaj.

Žalujejoči ostali.

Ljubljana, 27. marca 1912.

V uršulinskem samostanu v Mekinjah pri Kamniku je penzionat z osemrazredno ultrakvistično ljudsko šolo,

t. j. vsi predmeti se poučujejo v obeh deželnih jezikih. Razen ob-veznih predmetov se uče deklice lahko tudi glasbo in sicer glasovir in citre. Poleg tega se nudi od-raslim deklicam prilika, izuriti se v kuhanju, šivanju, vseh umetnih ročnih delih in gospodinjstkih opravilih.

Imenovani zavod se vsled teh ugodnosti, kakor tudi radi sve-žega zraka in krasne lege ob vznožju Kamniških planin toplo priporoča.

938

Gospodarska zveza v Ljubljani
ima v zalogi
belomesnati kranjski

semenski krompir

Sprejema tudi naročila za semensko ajdo, oves, fižol, trave in vse vrste drugih semen.

751

Zaloga pristnih domačih vin.

Pišite po vzorci! Ustanovljeno 1887.

V. J. Hauliček & brat
Podčrady, Češko, priporočajo
modno blago, cefire

Spomladne in poletne novosti 1912. Haulič-kovo platno, kanafasi, brisače, robci, namizne in garniture za kavo, batisti, perilna svila itd.

Opreme za neveste iz damasta
1 zavoj 40 m okusno izbranih ostankov v dolžini 2—8 m pošiljam za 18 K po povzetju. Od ostankov ni vzorcev.

862

Hiša popolnoma prenovljena, pripravna za vsako obrt ali stanovanje s pripada-jočim vrtom in gospodar-skim poslopjem tik župne cerkve v Domžalah se da za več let v najem. Pojasnila daje oskrbnik **Anton Müller**, istotam.

886

100 hl vina
iz Krškega belega in ru-dečega je naprodaj.

Več pove iz prijaznosti upr. Slovenca.

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1912.

Kupon, 3-10 metr. dolg, za 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknjo, hlače, telov- 1 kupon 15 kron
nik) zadostno, stane le 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, kakor tudi blago za površnike, turistovske obleke, svileni kamgarn itd., pošilja po tovarniški ceni kot realna in solidna, dobroznana 425

zaloga tovarniškega sukna
Siegel - Imhof v Brnu.

Vzorci zastoj in franko.

Valec direktnega naročila blaga pri trdkri Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Valec velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stal-ne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrša najskrbneje, natančno po vzorcu.

Lokal pripraven za trgovino, s skladiščem vred, se vzame takoj v najem. Ponudbe na

Rudolf Zorc, Ljubljana, Flori-janska ul. 26. 948

Išče se opekar

ki je zmožen urediti vsa začetna dela, napraviti na-vadno žgalnico ter voditi vse priprave za tehnično ureditev majhne opekarnice. Ponudnik mora biti pri-den delavec ter se zadovoljiti s skromnimi razmerami. Računati pa sme na boljši zaslužek, če se podjetje razvije. Zglašaj naj se v »Zavodu za pospeševanje obrti na Kranjskem« v Ljubljani, Dunajska cesta 22. 882

Kupim hišo v Ljubljani

od Sv. Jakoba trga do Vodniko-vega trga, ki bi bila pripravna za manufakturno trgovino. Cena od 40—50.000 K. Prevzame se tudi z blagom vred. — Tudi na deželi na Dolenjskem v večjem kraju se kupi hiša za 30—40.000 K, ki bi bila pripravna za trgovino, tudi s trgovino. Natančna pojasn. prosi

Anton Ožura, trgovec, Deva, Sedmograško.

Gostilna in kavarna

z biljardom v Krškem se odda. Gostilni spadajo 4 prostori za obratovanje, 3 sobe za stano-vanje in kuhinja, konjski hlev, kegljišče in senčnat vrt. Najemnik je obenem voditelj založništva puntigamskega piva, ki se nahaja v hiši. Na-jemnina in pogoji glede za-ložništva piva po dogovoru. Ponudbe do 9. aprila 1912 na pisarno **V. Scagnetti**, Cesta na Rudolfovo železnico štev. 16

924 Ljubljana.

ZEMLJIŠČE

v obsegu 6000m² je po primerni ceni na prodaj. Zemljišče se nahaja ob križišču novozgrajenih okrajnih cest Stari trg—Rakek in St. Peter—Stari trg, ter je primerno kot stavbišče, zlasti za obrt-nike in trgovce. — Pojasnila daje

Gospodarski odsek podobčine Gornje jezero, pošta Stari trg pri Ložu.

Načelnik: **Matija Škrbec**.

865

Senzacionalna prodaja za velikonočne praznike !!

Obleke za gospode od K 8— naprej
Obleke za dečke » 6— »
Obleke za otroke » 2— »
Površniki ali raglani za go-spode » 12— »
Površniki ali modre boots-jopice za dečke » 6— »
Klobuke ali čepice za gospode in dečke » 1— »
Dežni plašči za gospode in dame » 10— »
Kostumi ali dolgi raglani za dame » 10— »
Krila ali bluze iz blaga za dame » 3— »
Velika izbira pariških in berlinskih modelov.

Angleško skladišče oblek **O. Bernatovič**,
874 3—1 Ljubljana, N'etni trg štev. 5.